

ГЛАС

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: На седници Управног одбора РФ ПИО усвојен Извештај о раду Фонда у прошлој години: укупни приходи виши у односу на 2015, настављено смањење дотација из буџета

КОНТАКТ ЦЕНТАР

Радним данима
8-15h

0700/017-017

по цени локалног позива

011/3060-680

за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

ВЕЋА НАПЛАТА ДОПРИНОСА

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**

Весна Анастасијевић

РЕДАКЦИЈА:

Париска бр. 9,
11000 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2030-745
факс: 2638-201

**ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
ЗА ВОЈВОДИНУ:**

Мирослав Мектеровић
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:

Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2030-745

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Упознајте блага Србије

Сезона годишњих одмора је пред нама, али многи још нису одлучили где да отпутују. Ево неких предлога за овогодишњу сезону који су ушли у ужи избор не само због „бајковите сценографије”, већ и због чињенице да су цене примерене просечном српском џепу.

У подножју планине Црни врх, на 17 километара од Бора, налази се један од туристичких бисера овог краја – Борско језеро. Једно од најквалитетнијих вештачких језера на Балкану настало је 1959. године подизањем бране и акумулацијом вода речице Ваља Жони, Марецове реке и дела слива Злотске реке. Ово бајковито место налази се на надморској висини од 438 метара, а његова кристално чиста вода у летњим месецима доби-

20 километара од Деспотовца, у јединственом и предивном природном амбијенту. Лисине су једна од најпопуларнијих дестинација у овом делу земље, првенствено због чињенице да се овде налази један од најлепших водопада у Србији. На неколико стотина метара од водопада налази се извор реке Велико Врело. Извор, река и водопад су од 1995. године заштићени уредбом Владе Републике Србије, као споменик природе Лисине. Ипак, најпопуларнија атракција је водопад Велики бук, на око 400 метара надморске висине, за који се дуго сматрало да је највиши водопад у Србији. Количина воде која се слива креће се од 120 па све до 10.000 литара у секунди. Пут који води према Лисинама није баш идеалног

Споменик природе Лисине

ја тамнозелену боју, док њен површински слој досеже температуру од 25 степени, што је чини изузетно пријатном за купање. Ситно разуђена и сликовита обала и приобаље са уређеним плажама, стазама за шетњу, спортским теренима и другим садржајима, поред одмора, омогућавају спортске, рекреативне, излетишне и културне манифестације, и тако чине Борско језеро једним од најпривлачнијих туристичких места у овом делу Србије.

Изванредан положај и добра саобраћајна повезаност омогућавају организовање излета до Бора, Брестовачке бање, Лазаревог кањона и пећине, Феликс Ромулијане, Ртња, Дубашнице, Црног врха, врела Млаве, манастира Горњак... Борско језеро идеално је место и за риболов, те је отуд ово језеро веома популарно међу риболовцима, јер нису ретки ни капитални улови.

На истоку Србије, на падинама планине Бељанице, налазе се Лисине. Смештене су на око

квалитета. Свега на километар од Деспотовца налази се Парк минијатура, у коме се могу видети модели средњовековних манастира. На отприлике средини пута од Деспотовца до Лисина је одвајање за Ресавску пећину, као и за манастир Раваницу. Пут до Раванице води преко Сењског рудника, најстаријег активног рудника мрког угља у Србији. У повратку не треба пропустити ни манастир Манасију, смештен на свега неколико километара од Деспотовца.

На планини Рудник, изнад села Варнице, Заграђе, Драгољ и Трудељ, у општини Горњи Милановац, издиже се узвишење Острвица. На овом вулканском масиву, који достиже висину од 758 метара, налазе се остаци средњовековног утврђења. Острвица јесте јединствен природни феномен који је 2009. године проглашен за споменик природе. Чини је мешавина предивне природе и историјског наслеђа. Она и данас изгледа несавладиво, стога је тешко замислити да се на њеном врху некада налазио град. У подножју се уочавају остаци зидина, првог од три прстена Острвице. Први извори о Острвици потичу с краја тринаестог века, мада значајнијих података о граду нема. Пут до врха Острвице састоји се из два дела, а успињање траје око сат времена. Данас је већи део тврђаве изгубљен, очувани су само фрагменти. Са врха Острвице пружа се поглед на преостале делове тврђаве. Чаробан поглед у даљину открива пола Србије на длану, па вреди труда кренути на излет и у освајање ове дестинације.

Д. Грујић

СА СЕДНИЦЕ УПРАВНОГ ОДБОРА РФ ПИО

Настављено смањење дотација из буџета

Излагање Ивана Мимића, директора Сектора за финансијске послове РФ ПИО

На седници Управног одбора РФ ПИО, одржаној 18. маја, чланови УО, поред осталог, усвојили су Извештај о раду РФ ПИО за 2016. годину. Приликом представљања извештаја, директорка Фонда Драгана Калиновић рекла је да су укупни приходи и примања Фонда у 2016. години остварени у износу од 583,36 милијарди динара, што представља 97,67 одсто планираних средстава за 2016. годину и што је за 1,64 одсто, односно за 9,42 милијарде динара, више у односу на претходну годину.

– Буџетски дефицит у износу од 1,2 милијарде динара у 2016. години, захваљујући позитивном пословном резултату у 2015. години, покривен је нераспоређеним вишком прихода и примања из ранијих година тако да је укупан резултат пословања Фонда на нули. У 2017. годину преноси се 3,21 милијарда динара неутрошених средстава и нераспоређеног вишка прихода и примања из ранијих година. Наплата доприноса већа је номинално за 3,99 милијарди динара у односу на годишњи план, а 15,33 милијарде динара од износа оствареног у претходној години. Финансијским планом за 2016. годину било је предвиђено 37,19 одсто учешћа дотација у финансијској структури Фонда, а по остварењу износило је 35,18 одсто. Фонд је повукао за 10,15 милијарди динара мање средстава из буџета од планираног – навела је директорка Фонда и додала да је учешће нето пензија у БДП у 2016. години смањено на 11,8 одсто.

Директорка Калиновић је истакла да је у 2016. години више од 85 одсто филијала Фонда остварило ажурност решавања у распону од 90 до 100 одсто укупног броја примљених захтева. Структура пензионера у 2016. години је на најбољем нивоу до сада, са 62 одсто старосних, 17,5 одсто инвалидских и 20,6 одсто породичних пензионера, а просечна пензија на нивоу Фонда за 2016. годину износила је 23.488,00 динара, што је у односу на просечну пензију за 2015. годину више за 1,26 одсто.

Директорка Фонда нагласила је и да Фонд примењујући препоруке интерне ревизије унапређује своје пословање, што се потврђује и кроз све мањи број препорука у извештајима Државне ревизорске институције.

Комуникација грађана с Фондом у 2016. години, према речима директорке, била је интензивна – забележено је више од два милиона посета сајту Фонда, односно за 12 одсто више у односу на претходну годину, више од 370.000 грађана је користило електронске сервисе на сајту Фонда, око 65.000 грађана се обратило питањима Контакт центру Фонда и добило одговоре, а Фонд се приближио грађанима и кроз учешће на више сајмова, пружајући им информације и правну помоћ.

Чланови УО на седници су усвојили и Извештај о финансијском пословању РФ ПИО за 2016. годину. Према речима Ивана Мимића, директора Сектора за финансијске по-

слову РФ ПИО, учешће трансфера из буџета Републике Србије у укупним приходима и примањима Фонда има тенденцију смањивања, са 48,2 одсто у 2012. години на 35,18 одсто у 2016. години, а како је објаснио, уколико се изузму средства намењена једнократној исплати од по 5.000 динара извршеној у 2016. години, која није редован расход Фонда, учешће трансфера било би још ниже и износило би 34,2 одсто.

Након детаљног излагања о финансијском пословању Фонда у 2016. години, говорећи о демографским кретањима у контексту система пензијског и инвалидског осигурања, директор Сектора за финансијске послове Фонда ПИО изнео је податак да однос броја корисника пензије и осигураника у последње три године износи 1:1,4, а када би укупно радно способно становништво Републике у овом моменту ушло у осигурање, максималан могући однос броја корисника пензија и осигураника био би 1:2,2. Другим речима, демографска ситуација и трендови у Републици Србији онемогућавају достизање оптималног односа броја корисника пензија и осигураника 1:3, који би обезбедио потпуну финансијску самосталност пензијског система. Како је закључио Иван Мимић, одрживост пензијског система не може се постићи без свеобухватне националне стратегије која би обезбедила како економску тако и демографску прогресију, а првенствено повећање запослености.

В. К.

ЛЕКАРИ ФОНДА ПИО ПРЕГЛЕДАЛИ КОРИСНИКЕ ДОМА ЗА СТАРЕ У СМЕДЕРЕВУ

За квалитетнији живот старих

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Александар Вулин, са челницима Фонда ПИО, посетио је недавно Дом за смештај старих лица у Смедереву у коме су лекари Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање вршили специјалистичке прегледе корисника.

Министар Вулин је том приликом рекао да је за унапређење квалитета услуга социјалне заштите издвојен значајан новац и да зато са оптимизмом очекује крај ове године када ће лиценцирање свих државних домова за старе бити завршено.

– Ниједан државни дом за старе не може да се разликује од приватног дома, може да буде само бољи. Зато улажемо у сваку од наших установа и у сваки наш дом. Сваки дом за старе мора да буде изграђен и вођен у складу са највишим могућим критеријумима који су дефинисани законом и за те намене обезбеђена су значајна средства – рекао је министар Вулин.

Обраћање новинарима министра Александра Вулина у Смедереву

Обилазећи Дом за старе у Смедереву, Вулин је истакао да се и у том дому, као и у другима, користе и неке друге могућности да би се помогло корисницима, па тако лекари Фонда ПИО у своје слободно време, викендом, долазе у домове и прегледају кориснике.

– Наши корисници, захваљујући овој акцији лекара Фонда ПИО, неће морати да иду у Дом здравља Смедерево, неће губити време ни стварати непотребне трошкове. Циљ Министарства и Фонда ПИО јесте да све

што радимо, радимо у корист наших корисника – ми долазимо код корисника, не морају они да долазе код нас – нагласио је Вулин.

Министар је још једном истакао да социјална заштита мора бити доступна свима, без обзира на то у којој локалној самоуправи живели. Управо због тога, Министарство за рад је и ове године определило значајна средства за развој услуга социјалне заштите у свакој локалној заједници, и то знатно већа него лане. Министарство је за

услуге у Смедереву, за геронто-домаћице, за боравак деце ометене у развоју, прошле године определило осам милиона динара, а ове године 14 милиона, рекао је министар Вулин.

Како је нагласио др Дика Кајевић, директор Сектора за медицинско вештачење, услуга лекара РФ ПИО намењена корисницима домова за старе успостављена је пре две године, током којих су лекари специјалисти Фонда прегледали неколико стотина корисника геронтолошких центара на територији целе Србије. До сада су офталмолошки, кардиолошки, неуропсихијатријски и ортопедски прегледи организовани у геронтолошким центрима у Шапцу, Апатину, Вршцу, Београду, Кикинди, Јагодини, Крушевцу и Обреновцу, а ова заједничка акција Фонда и установа социјалне заштите доприноси побољшању квалитета и обима услуга у социјалној заштити старих и хронично оболелих особа, као и других особа у стању социјалне потребе.

Г. О.

НОВИ СЕРТИФИКАТИ РФ ПИО ЗА МЕЂУНАРОДНЕ СТАНДАРДЕ КВАЛИТЕТА И БЕЗБЕДНОСТИ ИНФОРМАЦИЈА

Похвале за сталан напредак у пословању Фонда

Ресертификациона провера система квалитета и система безбедности информација у Републичком фонду ПИО спроведена је од 22. до 26. маја у различитим организационим јединицама. Оцена проверивача сертификационог тела SGS д.о.о. по питању примене оба стандарда у Фонду је позитивна, што подразумева добијање нових сертификата за ове стандарде, који ће важити наредне три године. Констатовано је да нема неусаглашености, већ су само дате препоруке за унапређење оба система.

– Поред тога што су проверивачи утврдили да систем квалитета и систем безбедности информација у Фонду задовољавају све захтеве прописане ме-

ђународним стандардима ИСО 9001:2015 и ИСО 27001:2013, посебно је важно нагласити да су констатовали велики напредак Фонда од момента увођења стандарда у своје пословање 2014. године до данас, да је њихова примена, уз велико ангажовање запослених, утицала на промену у начину размишљања,

пословања, планирања будућих активности, превенције потенцијалних неусаглашености. Ово је посебно похвално имајући у виду да је Фонд државна институција са комплексном делатношћу, чији систем покрива територију целе Републике и обухвата разгранату мрежу коју чини 35 филијала, 13 служби филијала и 121 испостава. Поред олакшавања рада за запослене уз прецизно описане и дефинисане процесе рада у свим сегментима пословања Фонда, примена међународних стандарда у великој мери утиче на квалитет услуга које се пружају грађанима и обезбеђује да чување и управљање информацијама буде на још вишем нивоу – истакла је Марија Балтић, вођа Оператив-

ног тима задуженог за координацију, сарадњу и праћење рада на реализацији Пројекта имплементације и едукације запослених за примену ова два међународна стандарда у Фонду.

Иначе, сертификат за стандард квалитета ИСО 9001 има око 3.000 фирми у Србији, а за стандард безбедности информација ИСО 27001 само око 100.

Унапређење рада у свим сегментима, приближавање корисницима и омогућавање да на најбржи и најефикаснији начин остваре своја права јесу перманентни циљеви Фонда, и зато, како истиче Марија Балтић, постоји очекивање да ће и све наредне провере међународних стандарда које Фонд примењује у раду бити успешне.

В. К.

Зашто су пољопривредне пензије најниже

Познато је да су пензије пољопривредника у просеку знатно ниже од пензија осталих категорија осигураника. На питања зашто је то тако, шта кажу прописи, а шта пракса, одговоре и разјашњења даје нам Јелица Тимотијевић, директорка Сектора за односе с јавношћу Фонда ПИО.

– Пре свега је важно рећи да висина пензије свих пензионера, па и пољопривредних, зависи од два параметра – од основице на коју се уплаћује допринос и од дужине, односно броја година навршеног стажа осигурања за који је допринос уплаћен. Што је основица на коју се плаћа допринос виша, то је износ пензије виши, и што је већи број година за које је допринос уплаћен, то је износ пензије виши – и ова „формула“ важи за све. Када су у питању осигураници пољопривредници, Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање прописана је основица на коју плаћају доприносе за пензијско и инвалидско осигурање. Највећи број осигураника пољопривредника допринос мора да плаћа на најнижу основицу која је прописана тим законом, а она за 2017. годину износи 23.229 динара – објашњава Јелица Тимотијевић.

Једна категорија осигураника пољопривредника јесу носиоци породичног пољопривредног газдинства, који су обвезници пореза на приход од самосталних делатности и који доприносе плаћају или на личну зараду или на опорезиву добит – они могу да плаћају допринос на вишу основицу, тако да они могу да утичу и кроз уплату основице на висину своје пензије. Површина пољопривредног газдинства не утиче на висину пензије.

Да би било јасније зашто су износи пољопривредних пензија нижи у односу на друге ка-

тегорије, важно је нагласити да су у случају пољопривредних пензионера, када се узме у обзир цео период стажа осигурања на основу кога су остварили право на пензију, ниже основице на које су плаћали доприносе током целог периода стажа осигурања, а такође имају и мање година стажа осигурања за који су уплаћени доприноси, у односу на друге две категорије осигураника – запослених и самосталних делатности.

– Статистички подаци Фонда показују да просечан стаж корисника старосне пензије из категорије пољопривредника износи 18 година, корисника из категорије самосталних делатности 33 године, а у случају пензионера из категорије запослених 34 године. Дакле, врло је мали број пољопривредних пензионера који су пензију остварили са пуним пензијским стажом, што директно утиче на висину пензије – наглашава директорка Сектора за односе с јавношћу.

Према подацима Фонда, свега 2,7 одсто старосних пензионера из категорије пољоприв-

редника остварује право са пензијским стажом од 35 и више година, док су код друге две категорије осигураника подаци драстично другачији – у случају осигураника запослених у питању је 62,2 одсто, а код осигураника самосталних делатности 51,4 одсто.

– Осигураници пољопривредници, углавном, уплаћују допринос толико да испуне услов за старосну пензију, што по важећем Закону о ПИО износи најмање 15 година стажа осигурања, и тада престану да уплаћују допринос. С обзиром на то да су Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање прописане основице, обавезе и рокови за плаћање доприноса и да не постоји могућност нередовног плаћања без обрачунавања камате, јасно је да су и пољопривредни осигураници, када остваре право на пензију, у обавези да плате дуг за све неуплаћене доприносе са каматом, а тада настаје додатни проблем, јер им се дуг, по закону, одбија од већ ниског износа пензије – истиче Тимотијевићева.

У Републици Србији тренутно има 190.849 пољопривредних пензионера, а просечна пензија износи 10.653 динара. Најнижи износ пензије загарантоване законом за категорију пољопривредних пензионера износи 10.735,97 динара.

– Сличност ова два износа управо указује на то да је износ пензије након обрачуна великој већини корисника пољопривредне пензије реално нижи од овог прописаног износа најниже пензије, и да држава, у складу са законом, дотира постојећу разлику до законског најнижег износа – објашњава наша саговорница.

Чињеница да исти прописи важе и за пољопривредника са 0,5 и са 100 хектара пољопривредног земљишта, већину ставља у неравноправан и тежак положај. Из свих наведених разлога, надлежна министарства интензивно раде на изналажењу најбољег решења, како би се проблем са дуговима пољопривредних пензионера и законским прописима решио на за све најприхватљивији начин.

В. К.

ЧЕТВРТИ САЈАМ ЗА ТРЕЋЕ ДОБА У БЕОГРАДУ

Забавља, прегледи, савети на

Под слоганом „Дођите да заједно закорачимо у другу младост“ 24. и 25. маја на Београдском сајму одржан је четврти „Сајам за треће доба 55 плус“.

Током два дана трајања сајма кроз хале Београдског сајма прошло је око 25.000 пензионера и представило се више од 70 излагача. Сви заинтересовани могли су да добију савете стручњака о здравој исхрани, превентивним прегледима, а сваки од излагача понудио је и посебне погодности у својим областима деловања. Ту су била, као и прошле године, и градска предузећа која су давала сва потребна обавештења у оквиру своје делатности.

Овај сајам настао је са жељом да, у духу међугенерациске солидарности, најстарији пока-

Највеће интересовање за медицинске услуге

жу шта могу као равноправни чланови овог друштва и да они млађи покажу колико брину о

старијима, а свечано је отворен извођењем државне химне „Боже правде“.

Отварању сајма присуствовали су министар за рад, запошљавање, борачка и социјална

Сајам за пензионере одржан и у Новом Саду

Други сајам за пензионере одржан је 26. и 27. маја у Новом Саду на Новосадском сајму, под слоганом „За безбрижну старост“.

Свој инфо пулт на Сајму имали су бројни излагачи, институције, организације, медицинске установе, компаније и удружења пензионера, као и Фонд ПИО.

Посетиоци Сајма на инфо пулту Фонда могли су да се информишу о условима за остваривање права из ПИО, да добију листинг о стажу, а запослени из Дирекције ПФ и Филијале РФ ПИО Нови Сад су им на захтев издавали пин кодове и представили електронске сервисе РФ ПИО.

Сајам је отворио Милан Крkobабић, министар без портфеља у Влади Републике Србије, који је том приликом истакао да најмање што се може учинити за пензионере на оваквим манифестацијама јесте то да им фирме и компаније омогуће повољнију куповину робе и услуга и да тако покажу

корпоративну друштвену одговорност.

– Сајам за пензионере је манифестација која добија све шири значај, јер поред Новог Сада и Београда обухвата и Ниш – истакао је Крkobабић.

Присутнима се обратио и Славко Имрић, директор Покрајинског фонда ПИО, који је нагласио да је РФ ПИО и ове године наступио на сајму са својим штандом како би при-

ближио услуге свим корисницима и осигураницима. Директор ПФ је говорио такође о години међугенерациске солидарности, о сталној мисији Фонда да редовно обезбеђује остваривање права из ПИО, као и о солидарној помоћи и друштвеном стандарду.

– Ове године ће више од 12.000 пензионера отићи на рехабилитацију у неку од бања о трошку Фонда, делимич-

но ће РФ ПИО финансирати и Олимпијаду спорта, здравља и културе трећег доба – нагласио је Имрић.

Сајму су присуствовали, између осталих, и Љиљана Коковић, помоћница градоначелника Новог Сада, као и Јадранка Новаков, помоћница покрајинског секретара за социјалну политику.

На штандовима излагача поред бројних медицинских, фармаколошких, прехранбених и других производа намењених пензионерима, организоване су и разне активности из области социјалне заштите, помоћи и неге у кући, здравља, исхране, спорта, рекреације, стваралаштва, а понуђене су им и туристичке и финансијске услуге, као и услуге осигуравајућих кућа.

У програму су учествовали хорови, фолклорна друштва, литерарне секције, а међу учесницима су били и чланови КУД Удружења пензионера града Новог Сада.

Инфо пулт Фонда ПИО био веома посећен

Драган Кораћ

ЈЕДНОМ МЕСТУ

питања Александар Вулин и градоначелник Београда Синиша Мали.

– Градска власт води одговорну социјалну политику и у последње две године отворено је пет клубова за пензионере. Више од 650 геронтодомаћица брине о око 2.600 наших старијих суграђана и то је наша социјална политика од које нећемо одустати и начин да старијима кажемо хвала за све што су урадили за наш град и земљу – истакао је Синиша Мали на отварању сајма.

Александар Вулин је на сајму истакао да се овакви скупови сваке године организују зато да у граду од два милиона становника нико не буде сам, јер ниједно људско биће не заслужује да буде само, поготово не у години међугенерациске солидарности.

Као и сваки пут досад, важно место на Сајму имао је и Фонд ПИО. На инфо пулту Фонда посетиоци су могли да добију одговоре и све потребне информације из области остваривања права из ПИО, да изваде уверење о подацима унетим у матичну евиденцију Фонда, тј. листинг, као и јединствени пин

код помоћу кога на сајту Фонда могу неограничени број пута да проверавају своје податке из матичне евиденције или да прате кретање свог предмета. Исто тако, посетиоци су могли да добију информације о електронским сервисима, предају пријаве М-4 и да им се израчуна услов за стицање права на пензију. РФ ПИО је на свом штанду пружао и здравствене услуге у виду мерења крвног притиска и одређивања шећера у крви, за које су пензионери били посебно заинтересовани. О томе говори и чињеница да је током два сајамска дана штанд Фонда био посебно посећен – скоро 300 посетилаца је користило неку од његових услуга. За организацију учешћа Фонда на сајму, као и до сада, био је задужен Сектор за односе с јавношћу, на челу са директорком Јелицом Тимотијевић.

– Ово је једна од бројних сајамских манифестација на којима је Фонд ПИО учествовао, у намери да се путем свог инфо пулта приближи грађанима. Све је протекло у најбољем реду, од комуникације са организаторима, до организовања наших запослених. Желела бих

Министар Вулин на штанду РФ ПИО

да захвалим колегама из правне службе, матичне евиденције, Сектора ИТ, као и Сектора за односе с јавношћу, што су свој посао ревносно обавили и још једном представили Фонд на најбољи начин, као институцију која је увек на услузи својим корисницима и осигураницима – објашњава Јелица Тимотијевић.

Као и увек до сада, запослени из Сектора за односе с јавношћу спровели су анкету за испитивање задовољства корисника. Према резултатима, две трећине испитаних чинили су пензионери, а остало осигураници и незапослени. Квалитетом услуга Фонда пружених на сајму задовољно је 90 одсто анкетираних странака, исти проценат испитаника се изјаснио да има поверења у Фонд ПИО, а сви испитани сматрају да би услуге Фонда на овај начин требало да буду доступне и убудуће. С обзиром на досадашње успехе, тако ће и бити...

Сајамски дани пружили су посетиоцима и могућност да учествују у бројним забавним активностима – дружили су се, певали, плесали, учествовали у разноликим такмичењима, у бројним радионицама, слушали предавања на тему здравља и правилне исхране, проверавали своје здравствено стање на штандовима на којима су се бесплатно обављали разни медицински прегледи и остваривали попусте на различите производе и услуге. Велико интересовање владало је за све што се догађало на главној бини, а посебно треба нагласити, као најзанимљивији део програма, избор за „Мис сениор“.

Организатори ове јединствене и највеће манифестације тог типа у региону били су магазин „Пензија“, град Београд, затим Дневни центри и клубови Установе Геронтолошки центар Београд у сарадњи са Београдским сајмом.

Драгана Грујић

РУМА: МИНИСТАР ВУЛИН У ГЦ „СРЕМ“

Задовољни корисници

Корисници и запослени у Геронтолошком центру „Срем“ угостили су 5. маја Александра Вулина, министра за рад, запошљавање, борачка и социјална питања у Влади Републике Србије, за којег су припремили и пригодан програм.

У присуству представника локалне самоуправе, министар је, као и приликом претходних посета, обишао ГЦ „Срем“ и разговарао са руководством о раду установе, а посебно је било речи о збрињавању особа које болују од Алцхајмерове болести. Није пропуштена прилика да се заједно подсети на значајну помоћ коју ресорно министарство издава за румску установу.

– Министарство је за последње три године за Геронтолошки центар „Срем“ из-

двојило близу 13.500.000 динара, јер је ово установа у коју вреди улагати. Наша политика је да државни домови за старе не заостају за приватним у Србији, тако да улажемо знатна средства да бисмо то омогућили. Поред здравствене заштите, веома је важан и однос запослених у домовима према корисницима. Задовољни смо како то функционише у Руми. Видимо да су корисници задовољни, то се са оволиким бројем људи који овде живе не може наместити за посету министра. У Руми нисам први пут и познато ми је какав је однос запослених према корисницима – истакао је министар Вулин.

Министар је обишао установу, а корисници су се трудили да га упознају са активно-

Директор установе др Зоран Славујевић и министар Вулин

стима које имају током радне терапије и у бројним секцијама.

Директор ГЦ „Срем“ др Зоран Славујевић захвалио је министру Вулину на посети и досадашњој помоћи, истакавши да је румска установа лидер у региону у пружању социјалних услуга.

Г. Вукашиновић

Трстеник: помоћ у кући

Удружење „Женска иницијатива“, којим успешно координира Весна Вељовић Милосављевић, наставља хумани пројекат „Помоћ у кући“. Пројекат се спроводи на подручју трстеничке општине у сарадњи са Националном службом за запошљавање, Центром за социјални рад, Црвеним крстом и патронажном службом Дома здравља „Др Сава Станојевић“. Обухваћено је 27 корисника, старих, болесних и инвалидних лица, којима адекватну помоћ пружа седам геронтодомаћица.

– Велики је број лица којима је помоћ заиста преко потребна, ми не можемо свима да изађемо у сусрет јер нема веће финансијске подршке. Корисницима који су укључени у пројекат адекватне услуге свакодневно пружа седам геронтодомаћица које су на евиденцији НСЗ у селима Пољна, Оџаци, Дубље, у приградском насељу Осаоница, док три геронтодомаћице покривају град Трстеник. Геронтодомаћице су плаћене, имају здравствено и социјално осигурање и обавезне су да пружају свакодневно услуге корисницима у наредна три месеца колико траје пројекат – каже Весна Вељовић Милосављевић, координатор активности у удружењу „Женска иницијатива“ у Трстенику.

Пресељена Филијала Сремска Митровица

Због радова на надоградњи и реконструкцији пословне зграде у којој је 60 одсто власништво РФ ПИО а 40 одсто РФЗО, Филијала РФ ПИО Сремска Митровица, која покрива цео Сремски округ, измештена је на нову локацију. Менаџмент Фонда ПИО и Филијале је благовремено осмислио и организовао измештање Филијале на нову локацију на адреси Светог Димитрија 2 у Сремској Митровици (суседна зграда), строго водећи рачуна да корисници услуга РФ ПИО имају што мање проблема приликом остваривања својих права из ПИО у процесу пресељења Филијале.

Управо због тога цео посао је успешно и ефикасно обављен у веома кратком року од око четири-пет дана, уз максимално ангажовање свих запослених. Може се рећи да је овај успех значајнији ако се зна да 80 одсто овог колектива чине жене, а да су, између осталог, преселили из подрума старе зграде комплетну архивску грађу од 1.250 метара у поткровље суседне зграде.

У згради на новој адреси службеници Филијале су распоређени у приземљу и на другом спрату, а комплетна архива је у поткровљу, док је шалтер сала измештена у дворишни објекат у оквиру старе зграде, где се налазе и просторије за медицинско вештачење.

Европско село у Зрењанину

Традиционална манифестација „Европско село“, којом се обележава Дан Европе, а деца из предшколских и школских установа града Зрењанина представљају и промовишу различите народе и државе чланице Европске уније, успешно је одржана 5. маја у зрењанинској хали „Медисон“.

Овогодишњу манифестацију отворили су Јадранка Јоксимовић (на слици), министарка без портфеља задужена за европске интеграције, Оскар Бенедикт, вршилац дужности шефа ЕУ делегације у Србији, и Чедомир Јањић, градоначелник Зрењанина. Представници Канцеларије за европске интеграције и Фонда „Европски послови“ уручили су овом приликом школама учесницама сертификате и поклоне у виду књига и лопти, а ђаци ових школа су извели неколико песама и плесних тачака.

Признање општини Сврљиг

На свечаности у Матици српској у Новом Саду недавно су уручена 24 признања „Капетан Миша Анастасијевић“. Један од добитника је и општина Сврљиг која је на предлог Ане Брнабић, министарке за државну управу и локалну самоуправу, понела титулу најбоље локалне самоуправе у прошлој години. Повод за доделу признања је домаћинско пословање у 2016. години, добар однос према послу и грађанима, као и ефикасан рад када су у питању послови локалне самоуправе. Признање је примио Мирослав Марковић, помоћник председника општине Сврљиг.

– Велика је част и привилегија, али уједно и велика обавеза примити овако престижну награду каква је „Капетан Миша Анастасијевић“. Сигурно да нам ово признање даје велики подстрек и мотивацију да наставимо са нашим марљивим радом – нагласио је Мирослав Марковић.

Иначе, додела награда приређена је у оквиру пројекта „Пут ка врху“ и има за циљ афирмацију привредног стваралаштва, предузетничке културе и друштвених вредности у целини.

Колективно венчање

Крајем маја испред Старог двора у Београду одржано је деветнаесто „Колективно венчање“, манифестација која је ове године окупила око 100 парова спремних да стану на „луди камен“.

„Колективно венчање“ има за циљ да промовише брачну заједницу, као и да обогати културни и туристички садржај Београда.

Честитке и лепе жеље у заједничком животу младенцима је упутио и заменик градоначелника Андреја Младеновић који је поручио да је породица основ нашег друштва и да морамо да је чувамо и негујемо.

Прво колективно венчање одржано је 1999. године, за време бомбардовања НАТО, и од тада се организује једном годишње, увек у мају.

Како је раније најављено, сваки пар добио је поклон од спонзора, а најсрећнији су у наградној игри освојили и путовање.

Просечна плата у априлу 49.635

Просечна нето зарада (без пореза и доприноса) исплаћена у априлу 2017. године у Србији износи 49.635 динара. Просечна бруто зарада исплаћена у априлу 2017. године износи 68.246 динара.

У односу на претходни месец, просечна бруто зарада је виша за 3,9 одсто номинално и за 3,1 реално, док је просечна нето зарада виша за 3,8 номинално и за 3,0 одсто реално.

У поређењу са истим месецом прошле године, просечна бруто зарада номинално је виша за 1,2, а реално је нижа за 2,7 одсто, док је просечна нето зарада номинално виша за 0,8 а реално је нижа за 3,1 проценат.

Отворен инклузивни парк

У Ужицу је отворен инклузивни парк, који је опремљен справама за вежбање на отвореном а који ће користити особе са инвалидитетом свих узраста. Изградњу првог инклузивног парка у Србији, финансијски је подржало Министарство омладине и спорта Владе Републике Србије са 862.500 динара, а град Ужице је из буџета издвојио 560.000 динара.

– Ово је један од начина да се ОСИ активирају и допринесу свом здрављу, али и самопоуздању. Веома је значајно што се инклузивни парк налази на тако лепом месту, на коме ће особе са инвалидитетом остваривати контакте са осталим грађанима, чиме се уклањају бројне предрасуде – рекла је Тања Селаковић, председница Удружења ментално недовољно развијених особа „Анђели“.

Општина Прокупље помаже запошљавање

Локална самоуправа у Прокупљу у оквиру пројекта „Обука код познатог послодавца“ обезбедила је три милиона динара за запошљавање 200 радника у компанији Леони. Обуку која је у току и траје два месеца похађају искључиво лица са евиденције Националне службе за запошљавање. По завршетку сви ће добити радна места у овој компанији која и на тај начин помаже смањивање незапослености у овој средини.

Општина Прокупље и компанија Леони, која се бави производњом каблова за аутомобилску индустрију, успешно сарађују дуже време. У прошлој години заједничком сарадњом и улагањима у оквиру поменутог пројекта запослено је седам стотина лица.

Леони на има велике планове за проширење производних капацитета на југу Србије. Предвиђа се, на пример, да ће до краја ове године у Прокупљу бити запослено још три хиљаде радника. Истовремено, у компанији најављују да ће у погонима у Малошшту и Нишу до краја ове године бити упуслено још седам хиљада лица.

Спасовданска литија

Литургијом у Вазнесењској цркви и литијом централним градским улицама обележена је слава града Београда – Спасовдан.

Након литургије, уз звона са свих градских и приградских цркава, кренула је свечана литија улицама града у којој је било око 3.000 грађана.

Колона се од Вазнесењске цркве кретала улицама Кнеза Милоша, Краља Милана, преко Теразија до Саборне цркве, да би се након тога вратила до Вазнесењске цркве.

Поред градских званичника и свештеника, у поворци су били и припадници Војске Србије, бројни грађани, као и чланови витешког удружења Свибор.

Београд слави Спасовдан као своју славу од када је деспот Стефан Лазаревић 1403. године граду дао статус престонице, у част обнове и напретка. Старозаветна слава симболично указује на уздизање – вазнесење града из пепела и неуништуу наду и веру у будућност и представља један од десет празника посвећених Христу.

ОДРЖАН 84. МЕЂУНАРОДНИ ПОЉОПРИВРЕДНИ САЈАМ У НОВОМ САДУ

Враћен углед из ранијег периода

Најзначајнију овогодишњу сајамску манифестацију у области пољопривреде, 84. Међународни сајам у Новом Саду, свечано је отворио Ивица Дачић, први потпредседник Владе Србије. Он је најавио да ће Влада наставити да помаже како пољопривредне произвођаче, тако и прерађивачку индустрију у Србији.

– Пољопривреда за нашу земљу, али и остале у региону, има велики значај, имајући у виду не само њене досадашње резултате, већ и њен изузетан потенцијал за даљи развој – рекао је Ивица Дачић, додајући да о томе говори и удео пољопривредних производа у укупном извозу Србије. Том приликом, захвалио је на учешћу и сарадњи и пријатељима из Босне и Херцеговине, која је била земља партнер на овогодишњем Сајму и наступила са 28 излагача. Навео је и да више од трећине нашег извоза у БиХ и око једне петине босанскохерцеговачког извоза у Србију чине пољопривредно-прехрамбени производи.

Председник Покрајинске владе Игор Мировић нагласио је да је пољопривреда главни

Поклон игра за посетиоце увек актуелна

економски и развојни потенцијал АП Војводине, који чине 1,75 милиона хектара обрадивог земљишта, водни потенцијал капацитета за наводњавање најмање 1,2 милиона хектара, као и вредни, едуковани и за обраду земље традиционално везани људи.

Како је Мировић навео, на боље и ефикасније коришћење тог потенцијала усмерена је и политика коју, у координацији са Владом Србије, води Покрајинска влада.

Градоначелник Новог Сада Милош Вучевић истакао је да је овогодишњи Сајам направ-

вио велики искорак у односу на претходни, и да му је враћен сјај и углед из ранијег периода. Још један „плус“ овогодишњег сајма је и брза запошљавања у аграру, а град Нови Сад даје пуну подршку оваквим догађајима.

Ненад Катанић, помоћник министра пољопривреде и заштите животне средине, нагласио је да је Министарство и ове године подржало Националну изложбу стоке, а по оценама многих који учествују више од 40 година на Сајму, та изложба никада није била боља. Катанић је додао да је и изложба производа са ознаком географског

пореkla и органске производње била веома посећена и да ће Министарство подржати све који се одреде за бављење оваквим видом пољопривредне производње.

Извршни директор Новосадског сајма Борис Надлукач констатовао је да је Пољопривредни сајам ове године у потпуности испунио очекивања. Представило се више од 1.500 излагача из 60 земаља, а посетило га је око 130.000 људи, односно за десет посто више него прошле године, а постигнути пословни резултати су изражени у више десетина милиона евра. Такође, први пут на Сајму је успешно организована и аукција стоке.

Током трајања сајма, осим излагања експоната, одржан је велики број трибина, саветовања, округлих столова, семинара и предавања. Уручена су и традиционална признања за квалитет изложених пољопривредних производа и живих експоната.

Најсрећнији посетилац 84. Пољопривредног сајма била је Марија Сунајко из Куле којој је у поклон игри за посетиоце припао трактор „беларус 82.1“ чија је продајна цена 20.500 евра.

Мирослав Мектеровић

СЕДНИЦА СКУПШТИНЕ ЗАДРУЖНОГ САВЕЗА ВОЈВОДИНЕ

Земљорадничке задруге стуб развоја села

Пета редовна седница Скупштине Задружног савеза Војводине одржана је крајем априла у Мастер центру Новосадског сајма. Скупштини су присуствовали, осим чланова Скупштине, представника задруга и задружних савеза, и Вук Радојевић, покрајински секретар за пољопривреду, водопривреду и шумарство, и Александар Богдановић, директор Покрајинског фонда за развој пољопривреде.

Вук Радојевић је том приликом истакао да постоји потреба да се пољопривредници удружују у праве облике задругар-

ства, по традиционалним задружним принципима.

– Неопходно је да шира стручна јавност из области пољопривреде шаље јасну поруку да је удруживање у земљорадничке задруге веома важно, јер су задруге, донедавно, у сваком селу биле стуб друштвеног развоја. То смо и ми у Покрајинском секретаријату за пољопривреду врло јасно препознали, јер смо кроз учешће задруга у свим нашим конкурсима показали да смо одређени за подршку задружном сектору – изјавио је ресорни секретар Радојевић и додао да је сигуран да ће, када се споји

удруживање пољопривредника и подршка за интензивну производњу, и за подизање складишних и прерађивачких капацитета, доћи и до побољшања положаја индивидуалног пољопривредника у Србији.

С друге стране, Радислав Јованов информисао је чланове Скупштине о најбитнијим активностима Савеза између две редовне седнице Скупштине. Истакао је да су током прошле године задруге имале озбиљан посао да ускладе своја акта са новим Законом о задругама, те да се тај посао успешно реализује. Поменуо је и изузетно

добру сарадњу Савеза са Покрајинским секретаријатом за пољопривреду.

Чланови Скупштине су у току дискусије на овој седници похвалили рад Савеза у области заступања интереса задруга према надлежним државним органима, као и у оперативној помоћи задругама и присуству на терену.

На седници Скупштине усвојени су извештаји о раду и други извештаји, а одлучено је и да се донете одлуке са Скупштине проследи надлежним државним органима.

М. Мектеровић

САЈАМ УСЛУГА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ У СУБОТИЦИ

Мера успешности сваког друштва

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Александар Вулин, отворио је, 27. маја, у Атријуму хотела „Галерија“ у Суботици Сајам услуга социјалне заштите, на коме се представило више од 60 јавних и приватних установа у систему социјалне заштите, као и организације цивилног друштва.

Министар Вулин је истакао да је суштина и мера успешности сваког друштва успех социјалне заштите. Њена сврха је да нико не буде сам и не остане без помоћи, па је зато политика Владе да се ниједно право у социјалној заштити не умањи већ у складу са могућностима повећа.

– Наредним законским решењима ми очекујемо да ће чак нека права бити и проширена у циљу задовољавања конкретних потреба, а захваљујући томе што боље радимо и имамо више новца, више

Министар Вулин говори на отварању сајма у Суботици

штедиме па самим тим можемо да дамо у социјалну заштиту. Сваки економски опоравак ће се на првом месту осетити најпре код пензионера а онда у социјалној заштити – рекао је министар Вулин, наглашавајући да је суштина социјалне заштите да будете уз онога коме је тешко и да будете на страни онога ко пати.

Један од проблема јесте што људи не знају на шта све имају право, а врло често не знају ни где могу да се ангажују и укључе и како они могу да помогну другима, нагласио је министар. Социјална заштита није једносмерна улица у којој ви очекујете помоћ. Услуге социјалне заштите су двосмерна улица у којој и ви можете да помогнете,

у којој можете волонтерски да се ангажујете, у којој можете да budete уз оне којима је помоћ заиста потребна, рекао је министар Вулин отварајући Сајам услуга социјалне заштите. Ово је један од начина да покажемо шта смо све урадили и које све услуге стоје пред нашим корисницима, поручио је Вулин.

На Сајму услуга социјалне заштите у Суботици и Фонд ПИО је имао свој пулт, на коме су заинтересовани посетиоцима пружене информације из области пензијског и инвалидског осигурања, објашњења, стручна помоћ и издавани су пин кодови за коришћење електронских сервиса Фонда. Стручну помоћ грађанима пружали су запослени у Филијали Суботица.

У оквиру Сајма одржан је и стручни скуп на тему „Развој услуга у заједници – заједнички пут у будућност“ и Базар здравља.

Г. О.

САЈАМ УСЛУГА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ У НИШУ

Хуманост и брига о другима

У организацији Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, у Нишу је почетком маја одржан први Сајам услуга социјалне заштите. Интересовање за ову манифестацију било је изузетно велико а сала Дома Војске Србије била је препуна. Сајам је отворио секретар Министарства Владимир Илић, наглашавајући да социјална заштита представља одраз квалитета живота у једној заједници и не односи се само на оне којима је помоћ непосредно потребна.

– То је помоћ целом друштву. Кад помогнете деци ометеној у развоју, помогли сте и њиховим породицама и њиховим пријатељима. Посебна подршка пружа се старијима, не зато што су сиромашни већ што им је потребна додатна пажња и поштовање. Социјална заштита у Србији се развија, и после дужег периода, први пут прошле године Министарство је кроз наменске трансфере помогло локалне самоуправе да повећају број и квалитет социјалних услуга за своје грађане. Чак 123 локалне самоуправе, чији је просечан приход мањи од републичког просека, добило је 400 милиона, а ове године тај износ је повећан на 702 милиона динара – рекао је Илић и нагласио да је овакав сајам најбоља презентација свих

Изузетна посећеност нишког сајма

видова услуга које социјална заштита може да понуди јер социјална услуга није само обезбеђивање obroка кроз народне кухиње.

На Сајму су се представиле државне и приватне установе социјалне заштите, невладине и волонтерске организације, образовне установе специјализоване за рад са посеб-

ним групама одраслих и деце. На пригодном осмишљеним штандовима професионалци и волонтери из домова за старе, из специјалних школа, клубова за особе са инвалидитетом, центара за социјални рад, представили су свој рад, услуге које пружају, као и начине како се постаје њихов корисник.

Своје место на сајму имао је и Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање, на коме су правници Филијале Ниш давали информације из области ПИО посетиоцима сајма, одговарали на питања, давали стручна правна тумачења, издавали листинге са подацима из матичне евиденције, као и пин кодове и на прави начин представили услугу Фонда.

Раде Рајковић, председник Скупштине града Ниша, изразио је наду да ће сајам постати традиција и да ће убудуће ојачати систем социјалне заштите у граду. Иначе, у градском буџету за ову годину предвиђено је 682 милиона динара за област социјалне заштите.

Општи утисак посетилаца и излагача јесте да овакви и слични скупови у основи имају хуманост, бригу о другима и заједничку друштвену одговорност, па их и убудуће треба неговати и развијати.

Љ. Глоговац

УКЉУЧИВАЊЕ МЛАДИХ У РАД ГЕРОНТОЛОШКОГ ДРУШТВА СРБИЈЕ

До друштва за све генерације

Развијене земље су настале да одговоре захтевима старења, тако што су организовале светске скупштине о старењу, доносиле политичке декларације и акционе планове и формулисале миленијумске циљеве. Србија је следила њихов пример и донела Националну стратегију о старењу, опредељујући се да гради друштво за све генерације. Свесни чињенице да је Србија једна од најстаријих држава Европе и света, по просечној старости становника, да су проблеми старења и старости све бројнији и све већи, Геронтолошко друштво Србије (ГДС) се већ 44 године интензивно бави решавањем тих проблема.

ГДС је стручно научна и социјално хуманитарна организација ентузијаста, волонтера, који својим знањем, искуством и другим ресурсима, настоје да допринесу подизању квалитета живота у старости. У том циљу ГДС организује националне геронтолошке конгресе (сваке четврте године), округле столове, трибине, конференције, спроводи истраживања, реализује пројекте и има континуирану

са Институтом за геронтологију и палијативно збрињавање, са ресорним министарствима, локалним самоуправама итд.

Закључак једног од геронтолошких конгреса је био да старији у Србији имају будућност уколико се буду рађала деца, уколико се обезбеди међугенерациска сарадња и солидарност и премости међугенерациски јаз. У складу с тим ГДС од почетка ради на подстицању и неговању геронтолошког подмлатка. Тако је, у оквиру Комисије за научни подмладак, још априла 2005. године формирана Студентска секција. Иницијатива за оснивање секције, која би окупила студенте са интересовањима везанима везанима

става и њихово повезивање са сличним секцијама и организацијама у иностранству.

Студентска секција ГДС имала је свог представника на Првом светском студентском скупу, организованом у оквиру 18. Међународног геронтолошког конгреса у Бразилу, 2005. године.

Чланови секције су учествовали на округлом столу, на коме се расправљало о месту и улози студентске секције у Геронтолошком друштву Србије, о могућностима да студенти својим ангажовањем помогну и унапреде рад Друштва и допринесу побољшању положаја старијих особа. Константовано је да студенти, чија је перспектива рад са старијима, нису довољно упознати са проблемима старијих у нашем друштву, да не поседују потребна предзнања из области геронтологије и да не располажу подацима везаним за демографску слику Србије, те нису свесни изазова који их чекају у будућем научном, стручном и професионалном раду. Зато је један од закључака да је неопходно осавременавања постојећег наставног програма из ове области, његово проширивање и прилагођавање реалној ситуацији. Такође је потребно на факултетима који немају програм предвиђене предмете, који се баве геронтолошким темама, организовати серије предавања, која ће студентима приближити ову тематику. Чланови Студентске секције су се сагласили

да би укључивање младих у рад ГДС било од велике користи, како за њих, јер би им се пружила прилика за стицање нових знања за њихову личну промоцију, тако и за Геронтолошко друштво и старије особе уопште, јер млади својим радом, енергијом, идејама и ентузијазмом могу да помогну у борби за побољшање квалитета живота у старости. Анкетно истраживање о ставовима студената БУ према волонтерском раду уопште и посебно према волонтерском раду са старијим лицима, које је спровела Студентска секција ГДС, представљало је почетак кампање подстицања волонтерског рада са људима трећег животног доба. Јачање солидарности међу генерацијама и међугенерациска партнерства смањују предрасуде и стереотипе везане за старење и подстичу узајамно одговорне односе међу генерацијама.

Међугенерациска сарадња и солидарност су неопходне на свим нивоима (у породици, нацији, па и глобално) и од суштинског су значаја за избегавање генерацијске сегрегације и у изградњи друштва за све узрасте. Истовремено, ради се о двосмерном процесу размене на материјалном, емотивном, сазнајном, искуственом и културолошком плану. Интер и интрагенерациски трансфери имају изузетан инклузивни карактер.

Драгана Динић

Млади својим радом, енергијом, идејама и ентузијазмом могу да помогну у борби за побољшање квалитета живота у старости

издавачку делатност (научни часопис „Геронтологија“, стручно инструктивна геронтолошка едиција, билтени и посебна издања монографија, зборника и приручника). У свом раду остварује сарадњу са свим геронтолошким центрима, центрима за социјални рад, домовима и клубовима за старије, са другим организацијама које се баве старијима, са мрежом Хуманас, Савезом пензионера Србије, са здравственим геријатријским установама, са Институтом „Батут“, Канцеларијом за старе Завода за јавно здравље,

заним за старост и старење, потекла је од Међународне геронтолошке асоцијације (IAG). Од 70 земаља чланица IAG, Србија и Црна Гора су се одмах сврстале међу 15 земаља које су прихватиле ову иницијативу. Циљ секције је првенствено сензибилизација студената за проблеме старих, приближавање младих и старих у духу међународних препорука за стварање друштва за све генерације, повезивање студената заинтересованих за питања старења и старости, омогућавање размене информација и иску-

Чукарица – садржаји за даме, и остале

Као и већина београдских општина, и Чукарица је мноштво својих програма прилагодила најстаријим суграђанима. Тако су више пута до сада организовали бесплатну обуку за коришћење скајпа и интернета за своје пензионере. Те радионице су биле изузетно посећене, а одржаване су у простору Културног центра Чукарица, па ће вероватно бити и поновљене.

Такође, општина је двапут организовала за даме, посебно оне у „трећем животном добу“, бесплатне вежбе као превентиву за остеопорозу. Вежбе су одржаване викендом у салама КЦ Чукарица, а водила су их стручна лица Дома здравља, са знајемо у Информативној служби ГО Чукарица.

Бесплатни излети организовани су у више наврата. Чукарички сениори су имали прилику да обиђу Фрушку гору, а у оквиру тог путовања посетили су манастире Крушедол, Ново и Старо Хопово, затим Нови Сад, Петроварадин, Сремске Карловце. Били су и на Опленцу где

су обишли цркву Светог Ђорђа, Петрову кућу, затим Тополу и Аранђеловац.

За све жене које воле јогу и плес, општина Чукарица је у мају ове године организовала радионице јоге, кунг фу самоодбране, плеса и медитације. Радионице су се одржавале у преподневним и поподневним

терминима на Ади Циганлији, а водили су их сертификовани инструктори и тренери.

За Чукаричанке које воле групне спортове и такмичења, од средине маја почеле су секције одбојке и стоног тениса које ће се и надаље одржавати у сали Факултета за физичко образовање. По жељама по-

лазница, у овом термину биће одржаване и радионице из других спортских дисциплина. Секција траје од 17 до 18.30 часова, а у истом термину одржаваће се и наредна два месеца. Сви који желе да се баве овом врстом рекреације могу се пријавити на телефон 011/ 3052-279.

Г.О.

Раковица: ускоро још један клуб за старе

И Градска општина Раковица може да парира осталим активним београдским општинама по обиму занимљивих и корисних програма и активности које је припремила за своје пензионере.

Од фебруара се у Раковици спроводи пројекат „Телеасистенција за грађане општине Раковица“. Пројекат подразумева даљинску социо-медицинску бригу о старијима са лакшим облицима деменције и особама са инвалидитетом, што им даје могућност безбедног останка у својим домовима. Овим пројектом се обезбеђује 24-часовно праћење старијих особа и брига о њима, као и лоцирање по

потреби. Услуга телеасистенције промовише независност особа у трећем добу, а акцијом је обухваћено 25 старих лица која ће имати целодневни мониторинг. Одабир лица извршио је Центар за социјални рад из Раковице у сарадњи са Домом здравља Раковица, по унапред утврђеним критеријумима.

Општина Раковица је током марта и априла покренула велики број бесплатних школа, курсева и других садржаја за своје суграђане, за које се пријавио и велики број старијих особа. Отворене су бесплатне школе енглеског језика, јоге, плеса, певања, бубњева, гитаре, шаха, курсеви самоодбране, тае

боа, као и бесплатна употреба теретане Спортског центра Раковица. Највеће интересовање старији суграђани су показали за школу енглеског језика, а велико занимање је било и за јогу и плес.

Што се тиче планова за наредни период, како наводе у Одсеку за информисање општине Раковица, у сарадњи са Секретаријатом за социјалну заштиту града Београда планирају да отворе још један клуб за старе. Тренутно се разматрају две локације, једна на Петловом брду, друга на Видиковцу. Треба споменути да је крајем 2015. године отворен први клуб за стара лица на Миљаковцу.

Од јесени општина Раковица планира да покрене нови циклус бесплатних садржаја за грађане. Поново ће бити отворена школа енглеског језика и јоге, али ће покушати да покрену и школу рачунара. Старији ће имати право да се пријаве равноправно са осталим суграђанима и за све друге садржаје који буду покренути.

Како кажу надлежни у општини Раковица, примењујући искуства осталих општина, од друге половине августа и ГО Раковица планира организовање бесплатних излета за старије суграђане. Излети ће трајати све док временски услови буду дозвољавали.

Г.О.

МАЈСКИ СУСРЕТИ ПЕНЗИОНЕРА И ИНВАЛИДА РАДА ЗАЈЕЧАРСКОГ И БОРСКОГ ОКРУГА

Све боља сарадња

Средином маја у Бољевцу су одржани већ традиционални мајски сусрети пензионера Тимочке крајине. Било је присутно око 300 представника свих удружења пензионера, градских и општинских, како старосних тако и инвалидских, из свих осам општина Зајечарског и Борског округа. Присутне пензионере је у име Савеза инвалида рада Србије поздравио и скуп отворио председник Божидар Цекић. Честитајући организаторима на изузетно добро осмишљеном и одрађаном послу око одржавања скупа, председник Цекић је говорио и о проблемима са којима се пензионери суочавају.

– Чланови и једног и другог удружења, и старосни и инвалидски пензионери, суочавају се са истим проблемима који настају због лошег материјалног положаја, односно скромних пензија које највећи број прима. Сматрам да ће заједничким деловањем обе организације, старосних пензионера и пен-

зионера инвалида рада, многи проблеми са којима се суочавамо – здравствена заштита, једнакост, материјални положај, бити решавани много конструктивније и брже. Организован заједнички рад сигурно ће нам свима помоћи да ефикасније остварујемо своја законски стечена права, као и да утичемо на доношење законских регулатива које ће нам у томе помоћи. Држава заиста

улаже напоре за побољшање положаја свих категорија грађана, али ми морамо да инсистирамо још више на запошљавању особа са инвалидитетом, бањском опоравку за инвалидске пензионере и да се још боље организујемо око набавке огрева и животних намирница за све наше чланове, а посебно за најугроженије. Такође, свако у свом месту мора да инсистира на максималној укључености локалне самоуправе у наш рад, односно на томе да локална власт помаже у сваком, па и финансијском смислу активности удружења и организација пензионера – нагласио је у свом обраћању на Мајским сусретима у Бољевцу председник СИР Србије Божидар Цекић.

Том приликом председник Општинске организације инвалида рада Бољевац, Војислав Вијоровић, уручио је, у име свих присутних, Божидару Цекићу (на слици) златну Повељу за помоћ и велики допринос у раду свих организација пензионера и инвалида рада Тимочке крајине. **В. А.**

ГРАДСКО УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА КРАГУЈЕВАЦ

Фестивал народног стваралаштва

Победник прошлогодишњег традиционалног фестивала изворног стваралаштва у Зајечару, Градско удружење пензионера Крагујевац било је домаћин фестивала ове, 2017. године. Фестивал пензионера Србије „Ја имам таленат“ одржан је 16. маја у просторијама Књажевско-српског театра Јоаким Вујић.

Овогодишњи учесници била су културно-уметничка друштва удружења пензионера из Крагујевца, Зајечара, Врања, Лесковца, Смедеревске Паланке и Врњачке Бање, каже секретар ГУПК Даница Љујић.

Такмичари су се надметали у фолклору, певању и глуми. Свако удружење на челу са својим домаћином представило се петнаестоминутним програмом.

Манифестација је била такмичарског карактера, а прво место је припало Удружењу за културу „Врњачки вез“ из Врњачке Бање, која је и домаћин наредне године.

После званичног такмичења организовано је дружење у просторијама Градског удружења Крагујевац. Одржавање овог фестивала финансијски је помогла локална самоуправа. **Д. Љ.**

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ОПШТИНЕ МЕРОШИНА

За позајмице четири милиона динара

Удружење пензионера општине Меровина одржало је редовну годишњу скупштину, на којој су поред делегата учествовали и председници месних конференција. Присуствовали су и председник Удружења пензионера града Ниша и посланик у Скупштини Републике Србије Мирољуб Станковић, као и председник Удружења пензионера Прокупља Милован Вучићевић.

На Скупштини је анализиран рад мерошинског удружења у 2016. години, као и задаци за 2017. годину.

Председник Удружења Томислав Стевановић посебно је истакао да је Удружење било домаћин 35. Сусрета пензионера Топличког, Пиротског и Нишавског округа на којима се окупила скоро трећина Србије. Ово дружење је протекло у игри, забави и веселу на задовољство свих учесника.

Посебно је наглашено да је Удружење за своје чланове организовало позајмице на седам месечних рата без камате. У претходној години за позајмице је дато више од четири милиона динара, што је за једну овако малу општину више него импресивно. На Скупштини је похваљен рад Извршног одбора и истакнуто да и даље треба радити на задовољство свих пензионера општине Меровина. **Т. С.**

Максимално искоришћена могућност одабира бања

Према речима Стевана Радишића, председника Општинске организације Савеза инвалида рада Зрењанин и потпредседника СИР Војводине, корисници инвалидских пензија, чланови његове организације, који су у марту поднели захтев на конкурс РФ ПИО за бесплатну рехабилитацију у бањама Србије, премадовољни су овогодишњим изменама Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО. Сви су максимално искористили могућност, коју су сада први пут добили, да наведу у коју бању би желели да буду упућени. Навео је и да су задовољни радом комисија које су формиране у оквиру надлежности Филијале РФ ПИО Зрењанин и да очекује да ће око 300 пензионера из Филијале отићи на бесплатну рехабилитацију ове године.

Стеван Радишић је с поносом истакао и да је ОО СИР Зрењанин, која броји 33 месне организације и има око 5.500

Стеван Радишић поносан на значајно друштвено признање

чланова, недавно добила друштвено признање „Капетан Миша Анастасијевић“ за хуманост и несебичан рад на подизању друштвеног стандарда инвалида рада, за регион средњег Баната. Награду им је уручио чув-

ни песник Перо Зубац. Радишић каже да им ово признање посебно прија јер је резултат вишегодишњег марљивог рада и бројних активности на побољшању положаја ове категорије становништва.

Тај рад је континуиран, па су својим члановима већ испоручили 1.500 кубних метара дрва са отплатом у 16 полумесечних рата и око 700 тона угља за наредну зиму. Организовали су за своје чланове боравак у Сијаринској бањи са отплатом у десет месечних рата, а ОО СИР Зрењанин ће им суфинансирати и обезбедити бесплатно коришћење базена и коришћење одговарајућих терапија. Такође, председник Радишић каже да једном месечно њихова организација „откупљује“ позоришну представу у зрењанинском позоришту којој присуствује по 300 чланова (толико има седишта).

Од Стевана Радишића смо сазнали и да њихова организација ове године обележава два јубилеја: 60 година рада и постојања, и 15 година одржавања „Банатске штрудлијаде“, манифестације која негује банатску традицију и обичаје. Припреме су већ у току.

М. Мектеровић

ЗРЕЊАНИН

Скупштина војних пензионера

Општинска организација удружења војних пензионера Србије Зрењанин одржала је недавно редовну годишњу Скупштину. Осим чланова, Скупштини су присуствовали и високи гости, потпуковник Радован Јазић, начелник центра МО Зрењанин, Горан Јовановић, представник Средњобанатског управног округа, Јасмина Живовић Сељин, Тања Дуловић, председница ГО Удружења резервних војних старешина Зрењанин, Јелица Ердељан и Ерне Денч из Удружења РВИ и породице погинулих бораца.

Душан Мајкић, председник Скупштине, поднео је Извештај о раду Општинског одбора за 2016. годину, при чему се посебно осврнуо на проблеме у здравственом, социјал-

ном и стамбеном обезбеђењу. Гост из Главног одбора УВПС председник ИО, Зоран Вучковић, информисао је присутне о раду органа УВПС и напорима које су чинили у протеклих годину дана на побољшању статуса и решавању нагомиланих проблема у борби за остваривање стечених права војних пензионера и о низу других актуелности.

За успешну сарадњу и афирмацију УВПС додељене су и захвалнице: Команди за развој банатске бригаде, Месном одбору удружења пензионера МЗ „Д. Обрадовић“ Зрењанин, Браниславу Жебелјану и Радоју Бандовићу.

Након званичног дела настављено је заједничко дружење.

Л. Дубравац

БАРАЈЕВО

Подршка локалне самоуправе

Удружење пензионера „Пензионер“ из Барајева чији је председник Јованка Цветковић има одличну сарадњу са градском општином Барајево. Председник општине Слободан Адамовић настоји да локална самоуправа колико год је у могућности помаже и финансијски и на сваки други начин рад пензионерске организације. Тако успевају да сваке године одрже општинско спортско такмичење пензионера у више дисциплина. Градска општина Барајево финансијски помаже пензионерима у организацији излета до места које желе да посете и до сада је организовано шест излета.

Општина је, такође, доделила просторије за клуб пензионера у коме се најстарији окупљају ради дружења, али ту организују и изложбе, одржавају радионице у циљу едукације пензионера. Не изостаје ни помоћ у пакетима за најугроженије пензионере што сведочи о томе да општина Барајево непрестано води бригу о старијој популацији, каже председница удружења „Пензионер“ Јованка Цветковић.

Ј. Ц.

Изложени славски колачи

СУПЕРЖЕНЕ ИЗ ТЕШИЦЕ КОД АЛЕКСИНЦА

Највредније и највеселије

Уз присуство бројних гостију, удружење „Супержене“ из Тешице пригодном свечаношћу обележило је три године постојања и успешног рада. Ово удружење, основано марта 2014. године, постало је незаобилазан учесник свих значајнијих активности, не само у овом алексиначком селу већ и шире. Захваљујући подршци Месне заједнице, вредне Тешичанке учествовале су на бројним манифестацијама, од општинског до републичког нивоа, и показале своје умеће у кулинарству, посебно у припреми славских колача, као и у изради ручних радова.

Председница удружења Мира Богдановић посебно је поносна због учешћа на републичком такмичењу у прављењу ајвара

„Изађи ми на теглу“, на коме су заузеле четврто место и биле проглашене за највеселију екипу.

– Веома смо задовољне прошлом годином, јер смо имале доста активности и учествовале смо на бројним манифестацијама и у хуманитарним акцијама. Једно од најзначајнијих дешавања било је надметање „Изађи ми на теглу“, где смо се после победе на општинском нивоу квалификовале за завршно такмичење на Златибору. И на Златибору смо одлично прошле јер смо у конкуренцији 20 екипа освојиле четврто место. Уз то, биле смо међу првих пет по уређености штанда и освојиле златну медаљу за највеселију екипу – каже председница „Супержена“, Мира Богдановић.

С. Илић

ЧОНОПЉА

Душан ниже дипломе

Најстарији редовни студенти у Србији имају од 56 до 62 године. Они не припадају категорији вечитих већ су свој сусрет с индексом одлагали дуго година, неки и деценијама. Душан Пејин (на слици, 80) из Чоноплје, надомак Сомбора, има четири индекса и три факултетске дипломе Пољопривредног факултета: основних студија, постдипломских, мастер и магистарских студија.

Пре непуних годину дана на новосадском Пољопривредном факултету одбрао је рад на тему „Исхрана крива музара повећаним нивоима сувих резанаца шећерне репе“. Рад је одбрао пред комисијом у којој је био и његов ментор, иначе рођен 11 година након Пејиновог уписа на факултет. Пејин је прву диплому стекао још 1963. на Пољопривредном факултету, а науци се посветио после пензионисања – 1993.

Када је основао фирму за пројектовање пољопривредних објеката и њихову санитарну заштиту, Пејин се вратио науци. Морао је да

запосли инжењера заштите биља. Решио је да упише мастер студије из ове области, а мастер рад на тему „Штетни инсекти и глодари на крмним културама Бачке“ одбрао је 2012, и то десетком.

– На њему сам радио 500 дана, и за то време сваки дан сам јео по једну чоколаду с лешницима. Укупно сам појео 50 килограма моје омиљене посланице. Затим сам одлучио да урадим и магистарски рад и докажем да резанци репе могу да замене кукуруз у исхрани крива музара, када је његова цена висока – објаснио је Пејин.

Љубав према учењу и знању пренела му је мајка Аница, која је била учитељица у Чоноплји. Каже да је у биоскоп могао да иде само под условом да јој преприча сваки филм који је гледао, а када је требало да научи песмицу напамет, морао је да је напише, а не да је рецитује.

– То је био њен начин васпитања. И одлично је поступила – присећа се Пејин.

М. Ч.

НАЈСТАРИЈИ БАЈИНОБАШТАНСКИ ПЧЕЛАР

Седамдесет година са кошницама

Велизар Вељо Вукашиновић (десно) са Славком Петровићем, председником удружења „Полен“

Не зна се тачно колико има пчелара у општини Бајина Башта. Око 200 њих окупљају три удружења, „Полен“, „Оморика“ и „Тара“, али се процењује да је знатно више оних који нису ни у каквом чланству. Засигурно се зна да је Велизар Вељо Вукашиновић из села Јеловика најстарији пчелар у овом делу Подриња. Загазио је у 86. годину, али од пчеларења не одустаје.

– Мој отац Радомир био је столар. Једном комшији пчелару давне 1941. године направио је прозор, а овај му је платио ројем пчела. Тако је наше домаћинство почело да се бави пчеларством – прича Вељо Вукашиновић.

Тренутно Вељо има 40 кошница. Каже, то је нека граница за једно домаћинство које се бави разним пољопривредним пословима. Многи знају да је мед овог времешног пчелара квалитетан па га углавном прода код куће. Некад је у Костојевићима постојала пчеларска подружница за пчеларе из тог места, Јакља, Јеловика и Доботина. Окупљала је око 30 пчелара, Вељо је био секретар подружнице.

– Данашње пчеларење пуно се разликује од некадашњег. Сад је тешко одржати пчеле у животу. Нападају их разне болести, масовна прскања хемикалијама су помор за њих. Раније је било довољно обезбедити им храну, мало надимити дуваном против пчелиње ваши, и то је све. Сад су и ретке године са добром пашом. У сећању ми је остала 1956. година. Тада сам имао просечан принос од 100 килограма по кошници. Сад се бољи принос може остварити само ако се кошнице селе. Ја то нисам никад радио, пчелињак ми је стационаран деценијама на истом месту – вели Вељо Вукашиновић.

М. Андрић

„ШПАРГЛИЈАДА” У ЦЕРОВЦУ КОД КРАГУЈЕВЦА

Српска престоница беле шпаргле

На пољима која се налазе између села Церовац и некадашње Земљорадничке задруге „Собовица” код Крагујевца, 20. маја обележена је прва успешна берба беле шпаргле у нашој земљи. У ту част приређена је и мала свечаност под називом „Шпарглијада”, и то поред засада овог, за наше поднебље, необичног и помало непознатог поврћа.

Производњу беле шпаргле на површини од четири и по хектара, у близини родног села свога оца, организовали су Марија и Марко Милановић, који су рођени и одрасли у Немачкој. О овој необичној њиви, покривеној белом фолијом, брину двојица Шумадинача, Мирко Минић и Марко Симић. Иако потичу из Шумадије где се ово поврће никада није јело, а поготово гајило, прихватили су изазов и успели

су да савладају почетну технологију производње шпаргле.

– У западноевропским земљама, а посебно у Немачкој, бела шпаргла је изузетно популарна, али је нама релативно непозната. Цео пројекат је почео као експеримент. Надамо се да ће се производња проширити и да ће други произвођачи имати интереса да формирају сопствене засаде. Верујем да ће домаћа шпаргла постати нешто по чему ће Србија

бити препознатљива – каже Мирко Минић, директор предузећа које је почело организовању производњу беле шпаргле у Србији.

– Шпаргла је вишегодишња биљка и развија се из расада. Сади се у банковима и покрива фолијом, да не би била изложена сунчевој светлости јер би у том случају постала зелена и променила укус. Она расте испод земље и чим избије на површину време је за бербу – каже Марко Симић, чији је задатак да по немачком систему брине о узгоју беле шпаргле.

Након брања бела шпаргла не захтева посебну обраду и могуће ју је припремити и послужити на разне начине. Берба шпаргле почиње у априлу и на свака три дана овај засад може да се бере. Просечан принос у пуном роду је између пет и шест тона по хектару. Ово поврће важи за здраво, антиоксидантно и са мало калорија. Иако у Србији још нема индустријске производње, шпаргла са мањих поседа већ има купце у иностранству.

М. Сантрач

Са свечаности коју су организовали Марија и Марко Милановић

СВРЉИГ – РАДМИРОВАЦ

Идење у здравац

У Дому пријатељства у Радмировцу, селу удаљеном 20 километара од Сврљига, овог маја одржана је 22. традиционална манифестација „Идење у здравац”. Мајске празнике организатори, Карате клуб „Дервен”, удружење „Кобра” из Доње Топонице и Месна заједница Радмировац на леп начин су искористили за повратак у природу. Поред чланова поменутих удружења и организација у походу брања здравца учествовали су и гости из Француске, Енглеске

и Малезије и многи пријатељи и љубитељи природе.

– Настављамо традицију наших предака који су веровали да брање и уношење биљке здравца у кућу доноси њеним укућанима здравље, снагу и дуговечност. То се ради у пектак пре Ђурђевдана када се бере здравца од којег се плету венчићи за кућу и окућницу, за овце, краве и друге животиње које домаћини гаје. Такви су обичаји у селима Давидовац, Радмировац, Галибабинац, Ла-

буково и у готово свим насељима у сврљишком крају. И овом акцијом смо указали на здрав живот, активности и боравак у природи и укључили младе

снаге – каже Бојан Павловић, један од организатора ове лепе, пролећне манифестације у сврљишком крају.

С. Ђорђевић

МЕЂУЉУДСКЕ СПОНЕ БРИШУ ГЕНЕРАЦИЈСКЕ РАЗЛИКЕ

Неочекивана пријатељства

Лондонским општинама шири се мрежа младих волонтера вођених идејом о сузбијању усамљености кроз упознавање и зближавање са старијим људима из суседства

Одри и Поли су пријатељице. Састају се редовно, једном недељно и сваки пут је исто, прича никад краја.

– Уживам у томе да посећујем Одри – прича 30-годишња Поли. – Дивно смо се спријатељиле. Имамо много тога заједничког, обе волимо позориште, читање, бисквите са ђумбиром, решавање укрштеница...

Одри, у својим позним осамдесетим, тражи речи да изрази одушевљење.

– Ово је као магија – говори озарено, па онда спомиње како ју је зимус, за Божић, сваког дана чекао понеки мали поклон од Поли и њеног супруга. – Толико лепих ствари и пажње – не може довољно да се нахвали.

А њих две се вероватно никад не би среле, а камоли здружиле, да није Иницијативе Северног Лондона и њеног покретача Алекса Смита који је пласирао идеју о међугенерациском умрежавању, као начину борбе против усамљености у милионском граду, где се људи једва знају, чак и кад живе врата до врата.

Овај 35-годишњак, са искуством у политици и медијима, а протеклих шест година потпуно посвећен добротворном раду, воли да нагласи да оно чиме се његова организација бави не представља помоћ старијима у класичном смислу.

Суштина је у узајамности и то је новина у приступу проблему који у мањој или већој мери погађа све узрасте, а највише припаднике две старосне крајности.

Одри и Поли на божићној забави

Статистички подаци показују да су људи од 75 година навише најусамљенија популацијска група у Британији, а на другом и трећем месту су млади од 21 до 25, односно од 25 до 35 година.

Површно гледано, деле их светови. Они први повучени у тишину својих позних година и практично невидљиви, други, у најбољем животном добу, чини се да имају све и свуда их има, али осећај самоће, упркос свему, прати и њих и тако, попут танане нити, спаја две иначе по свему различите генерације.

Како Алекс Смит објашњава, активисти организације, кроз различите програме, доводе у везу једне и друге да „заједно проводе време и деле нова искуства, помажући сваком да осети припадност граду који се убрзано и непрекидно мења“.

Специфичност рада заснованог на мешавини групног учешћа (друштвени клубови) и појединачног ангажовања (програма Заволите суседа) јесте и у самим волонтерима који су запослени, већ имају каријере и воде врло урбан живот.

Две потпуне супротности. С једне стране су староседеоци који деценијама живе у истом делу града и ту имају корене, али су изгубили контакте, а с друге, млади житељи или придошлице, са стотинама веза али без емотивног сидра за место и крај.

Ништа природније него да се узајамно допуњују, тако да је пријатељско повезивање, без дилеме, на обострану добробит. Поменути волонтерка Поли, чије је дружење са Одри приказано на сајту организације, уз више сличних, лепих примера, истиче да се обраћа пријатељици кад год јој треба савет и увек чује нешто мудро и корисно.

Њихово редовно виђање, једном недељно, део је програмске шеме у сегменту „један на један“. Приликом попуњавања пријаве волонтери се изјашњавају о томе какав ниво и профил задужења могу да прихвате.

Једном недељно, један сат односи се на кућне посете, али поред тога постоји читав низ активности и дешавања, радним данима, викендом, у вечерњим сатима, било да је реч о тематским клубовима, часовима ку-

вања, школи плеса, сликања, учењу нових технологија и чему све још не, или пак изласцима, у паб, у шетњу, парк.

Уколико волонтери имају нека посебна интересовања или занимљиву професију препоручљиво је да то напомену, како би можда могло да буде корисно и за рад. То се, међутим, не односи на струке из области медицине или социјалног старања.

Сврха волонтерске акције Северног Лондона, заједно са сестринском организацијом покренутом у јужном делу града, преко Темзе, није обезбеђивање елементарних потрепштина и неге за живот. То препуштају другима. Њихов је циљ да допринесу квалитету, да учине живот старијих „вредним живљења, кроз отварање нових могућности, пријатељства и хоризоната“.

Према подацима са сајта, до краја 2016. године, укупно 4.000 волонтера из обе организације и исто толико њихових новостечених пријатеља нашли су заједнички језик у дружењу и проналажењу својих нових хоризоната.

Д. Драгић

ОЕЦД: Богатима не треба пензија

Велика Британија би требало да престане да државни део пензије исплаћује и најбогатијим „сениорима“, и на тај начин дође до средстава да подигне општи ниво пензија, препорука је влади у Лондону која долази из клуба развијених и добростојећих, Организације за економску сарадњу и развој (ОЕЦД).

У Британији данас свако има право на државну пензију кад достигне одређе-

но животно доба, под условом да је најмање 30 година уплаћивао за пензијско осигурање, без обзира на лично имовно стање. Та пензија је за тамошње прилике скромна – 690 фунти (800 евра) месечно, што је само 16 одсто просечне плате – а према рачуници ОЕЦД, кад би се десет одсто најбогатијих тога одрекло (или им се то ускратило) уштеда остварена на тај начин била би довољна да 90 одсто других добије приметну повишицу.

РУМУНИЈА: Боље у 2017.

Веће пензије – за 5,3 одсто обећане су за ову годину и Румунима, где се број пензионера прошле године нешто смањио, не додуше значајно ни у процентима ни у апсолутним бројкама, и где је на 10 запослених девет пензионера.

Висина пензије тамо се одређује на почетку сваке године, при чему се оне сто одсто

индексирају са стопом инфлације и 50 одсто са реалном стопом пораста просечних плата. Просечна румунска пензија данас је око 210 евра, а и тамо је главни проблем „демографска темпирана бомба“: повећање удела старијих од 65 у укупном броју становника, што врши притисак на постојећи пензијски систем чинећи га дугорочно неодрживим.

НЕМАЧКА: Расту плате и пензије

Немачке пензије порашће ове године за 3,6 одсто, као резултат пораста плата у највећој европској економији.

Пензијске повишице при том неће бити исте у источном и западном делу земље: на територији некадашње Савезне Републике Немачке повећање ће бити 1,9 одсто, док ће у и даље сиромашнијој некадашњој социјалистичкој Источној Немачкој, тај пораст бити 3,6 одсто. Разлог за ово разликовање је жеља да се умање економске и социјалне разлике између два дела данас уједињене земље. Тренутно пензије на истоку износе 94,1 одсто од западних, а после најновијег повећања порашће на 95,7 одсто. Пензије се у Немачкој иначе индексирају са порастом плата, које расту брже у њеном источном него западном делу, где је већина становништва.

УКРАЈИНА:

Просек – 70 евра

Украјина је већ дуго у вестима због своје политичке кризе (са међународним димензијама), али и због посустале економије која се управо извучи из двогодишње рецесије, а недавна посета челника ММФ-а пажњу је скренула и на незавидан положај већине украјинских пензионера.

ММФ је од Кијева затражио да смањи трошкове пензијског фонда, који издржава малтене трећину становника. За пензије одлази 11 одсто БДП, док „међународна финансијска полиција“ из Вашингтона сматра да је систем на садашњим темелима неодржив. Тражи се пре свега да се повуче политички непопуларан потез и подигне животна граница за престанак радног века, која је сада 60 година за мушкарце и 57 за жене (у просеку, Украјинци се пензионишу са 58,6 и 56 година).

Просечна пензија је иначе око 70 евра, а влада је недавно максималну пензију ограничила на 366 евра.

МАЂАРСКА:

Предизборни поклон

Мађарски пензионери, њих нешто мање од три милиона који су трећина укупног броја становника, крајем ове године би могли да приме специјални поклон у виду једнократног бонуса, под условом да темпо раста БДП не буде мањи од 3,5 одсто и буџетски дефицит остане у предвиђеним параметрима.

Ово је најаву мађарског министра економије, која је протумачена као удварање пензионерима уочи избора планираних за април 2018. године. Владајућа партија премијера Виктора Орбана иначе добро стоји у бирачком телу, док се обећање чини реалним, с обзиром на то да актуелне процене предвиђају да ће овогодишњи раст преацити четири одсто. Планирани дефицит је 2,4 одсто БДП, а пензионерима је обећано и да ће бити компензирани и за нешто већу овогодишњу инфлацију од планиране стопе од 1,6 одсто. За пензије се у Мађарској троши 10 одсто БДП.

М. Б.

МАЈСКЕ СВЕЧАНОСТИ У КЊАЖЕВЦУ

У славу пролећа и природе

Ђурђевдански сусрети, манифестација познатија под називом „Молитва под Миџором“, и ове године започели су 6. маја традиционалном литијом и молитвом у селу Вртовцу, обичајем који корене вуче још из паганских времена.

Заветну молитву ове године својим наступом обогатили су чланови школе фолклора и блех оркестар Дармар.

Дан касније у Балта Берилловцу уследио је привредно-туристички део манифестације, етно фестивал који представља својеврсну презентацију старопланинске културе и традиције. Окупило се више стотина учесника програма и гостију из Књажевца,

потпланинских и околних села, али и из бројних градова у окружењу. Пажњу посетилаца највише су привлачили бројни штандови са традиционалним специјалитетима. На једном месту

могли су се видети и пробати производи од лековитог биља и шумских плодова са ђурђевданске трпезе, које су припремали учесници надметања за најбољу трпезу.

У селу се славило пролеће, оживљавање традиције сточа-

уприличено је и такмичење у припремању старих јела, тзв. трпеза села: пасуљ са мајчином душицом, васуљица, посна сува пуњена паприка, морузница (хлеб од пројаног брашна), пита зељаница, љутеница, сиреви, а од слаткиша ванилице, пуслице

мужа и јагњеће чорбе, прогласили су најкуснији сир и најлепшу трпезу.

На великој позорници – ливади поред Трговишког Тимока испред сеоске школе смењивали су се учесници богатог уметничког програма: фолклорни ансамбли, певачи и инструменталисти.

Ова дешавања низала су се до 17. маја када је на свечаној академији обележен дан општине Књажевац који се слави у знак сећања на ослобођење од турске владавине (1838). Уручена су и највиша општинска признања – мајске награде најзаслужнијим грађанима.

– Љубав према овом граду даје нам енергију и вољу за нове победе, а у нашем времену победа је сваки нови хектар под воћем, свако стадо оваца, свако ново радно место – казао је том приликом председник општине Књажевац Милан Ђокић.

Драгић Ђорђевић

Традиционална литија у селу Вртовцу

рења, када најстарији чобанин у име осталих чобана полаже заклетву – да ће увек и у свако време чувати стадо на Старој планини. Поред спортских и забавних чобанских играрија,

и слично. Нашао се ту, наравно, и најчувенији специјалитет овог краја белмуж (направљен од пројиног брашна и младог сира). Стручни жири изабрао је победнике у припремању бел-

мужа је сваки нови хектар под воћем, свако стадо оваца, свако ново радно место – казао је том приликом председник општине Књажевац Милан Ђокић.

ОДРЖАНА ОПШТИНСКА ИЗЛОЖБА ОВАЦА

Смотра сврљишке праменке

Поводом 8. маја, празника општине који се слави у знак сећања на 8. мај 1833. године када је сврљишка нахија припојена Кнежевини Србији, у Сврљигу је одржана 21. општинска изложба оваца сврљишког соја. Одгајивачи, њих 25, изложили су близу 200 грла сврљишке праменке, и то: у категорији оваца 21 колекцију, у категорији двиски 11 колекција и у категорији овнова 21 грло. У ревијалном делу приказане су две врсте коза: алпине и балканске.

Сврљишко подручје је брдско-планинско, погодно за развој сточарства и зато се улажу значајна средства и помаже сточарима да увећају своја стада. Влада Крстић, председник Фонда за развој по-

љопривреде, каже да је само захваљујући стимулативним средствима заустављено смањење броја оваца.

– Тренутно се у оборима гаји око 12.000 оваца, једно стабилно стадо и око 1.500 је већ уматичено. И млади људи уз одређене стимулације хватају се у посао и повећавају своја стада. Улагања су економски исплатива и много значе када нам се села полако празне – каже Јелена Трифуновић, председница општине.

Сточарима се обратио и народни посланик, председник Пододбора за маргинална и најнеразвијенија подручја Србије Милија Милетић, који је казао да сврљишка праменка има квали-

тет, квантитет, тржиште, вуну, месо и млеко. И даље траје борба да се изједначи положај сточара у централом делу Србије и у Војводини, када је у питању додатна помоћ за уматичена грла. Наиме, иако је исти закон на целој територији, сточари у Војводини много раније добијају средства за уматичена грла у односу на сточаре у осталим деловима Србије, казао је Милетић.

На овогодишњој изложби оваца додељено је више награда у конкуренцији оваца, овнова и двиски. Шампионска и победничка грла на овогодишњој изложби приказао је Дејан Миланковић из сврљишког села Плужина. У конкуренцији двиски победила је колекција Сла-

вољуба Вучковића из Мерцелата, а код оваца колекција Биљане Савић из Сврљига. Најбоља млечност измерена је код оваца власника Радована Арсића из Грбавча. Победник у конкуренцији овнова по оцени комисије је грло власника Хранислава Јовановића из села Плужина. Сви учесници изложбе добили су захвалнице, а козарима: Дејану Митићу из Преконоге, Добрици Митић из Округлице и Храниславу Милановићу из Нишевца уручене су ревијалне награде. Поред општинске смотре, сврљишки сточари редовно учествују и на многим сајмовима и манифестацијама са којих доносе значајна признања.

С. Ђорђевић

Јединствено поднебље за производњу вина

Привредно-туристичка манифестација Сајам меда и вина у Неготину се организује већ 12 година и једини је такав фестивал који се приређује на отвореном. Током дана посетиоцима се пружа прилика да уживају у производима од меда, а винарије се у центар дешавања уводе у вечерњим сатима када се приређује права винска прича, уз занимљиве садржаје и музику.

Сајам меда и вина је организован на централном градском тргу у Неготину, а окупио је према grubим проценама око 150 излагача. Пчелари су били одлично заступљени јер сматрају да на изложбама оваквог типа стичу нове могућности за поспешивање производње, а она је из сезоне у сезону све успешнија. На неготинском сајму били су заступљени излагачи из готово свих винских регија Србије, затим из суседне Бугарске и Румуније. Била је то регионална понуда али и потврда да прекогранична сарадња даје добре резултате.

Међу бројним излагачима на Сајму меда и вина најзаступље-

Код фонтане божјег пића смењивали су се бројни учесници програма

нији су били винари из Крајине, што је и очекивано.

– Ова манифестација је прилика да сагледамо положај и место у ланцу производње вина, која у Крајини има вековну традицију. Ми имамо јединствено поднебље у Европи и оно је наша предност и наша шанса – поручио је крајински винар Никола Младеновић Матаљ, председник Удружења винара Неготинске Крајине.

И ове године слоган Међународног сајма меда и вина у Неготину је био „Они виде мед и

вино“, а његови организатори под покровитељством општине били су Туристичка организација, Друштво пчелара „Хајдук Вељко“ и Удружење винара Неготинске Крајине.

Током трајања Сајма у оквиру Мајских свечаности на централној градској бини смењивали су се учесници музичких програма, а манифестацији су посебан тон дали познати здравичари, иначе витезови вина, Миша Ћирић, Винко Лозић и Никола Цуцуљ.

Ј. Станојевић

Винарија Микић апсолутни победник Сајма

Најбоље уређени штанд на 12. Сајму меда и вина у Неготину имала је Винарија „Равница“ из Инђије, којој је у категорији десертних вина припала златна медаља за вино „Бели бермет“ из 2016. године.

У категорији белих вина, златном медаљом награђено вино је „Shardonay“, произведено у Винарији Вимид у Видровцу код Неготина.

У категорији црвених вина најбоље оцењено вино је „Мерло-барик“, 2015. године, за које је златном медаљом награђена Винарија Микић из Речке. Тој винарији је припало и признање за розе из 2016. године – сребрна медаља, тако да је Винарија Микић проглашена и за апсолутног победника Сајма меда и вина Неготин 2017. године.

РЕГИОНАЛНА ОЛИМПИЈАДА ТРЕЋЕГ ДОБА У СМЕДЕРЕВСКОЈ ПАЛАНЦИ

Паланачки пензионери победници

На трећој регионалној Олимпијади спорта, здравља и културе трећег доба, у Смедеревској Паланци, пензионери су се такмичили у пет спортских дисциплина: у фудбалу – шутирање пенала, кошарци – слободна бацања, пикаду, брзом ходању и шаху. Домаћин Олимпијаде била је Општинска организација пензионера Смедеревске Паланке.

Поред домаћина, на овом спортском такмичењу окупили су се људи трећег доба из месног одбора пензионера Азање (који су чланови орга-

низације пензионера из града на Јасеници), Удружења пензионера општине Велика Плана, док представници Градске организације пензионера Смедерева ове године нису учествовали на Олимпијади. Најстарији учесник Олимпијаде био је осамдесетшестогодишњи Недељко Симић из екипе Велика Плана.

Домаћини су на Олимпијади имали две екипе, па су такмичари екипе „Паланка два“ освојили прво место у шутирању пенала на гол. У овој дисциплини Азања је била друга, Велика

Плана трећа, док је четврто место припало екипи „Паланка један“. У слободним бацањима на кош прво место освојила је екипа Азање, док су друго и треће место освојили паланачки пензионери, а четврто Велика Плана. У пикаду без премца прво место освојила је екипа Азање, у брзом ходању најбоља је била екипа „Паланка два“, а у игри на 64 црно-бела поља прво и друго место освојили су пензионери „Паланке један и два“, трећи су били шахисти Велике Плане, док је четврто место припало Азањи.

После завршетка свих такмичења по дисциплинама, проглашен је свеукупни победник Регионалне олимпијаде. То је екипа пензионера „Паланка два“. Домаћин наредне Олимпијаде је удружење пензионера општине Велика Плана. Иначе, генерални покровитељ овогодишње Олимпијаде био је Центар за развој спорта и аматеризма у спорту Смедеревске Паланке, чији је директор, Филип Ефтовски, капитенима победничких екипа уручио медаље, пехаре и дипломе.

Сл. Костантиновић

КРУШЕВАЦ

Позајмице и бројне олакшице

За непуне две године, у Крушевцу је готово 400 пензионера почело да уплаћује „чланарину“ у посебан Фонд за позајмице и посмртнине који је основан у Удружењу пензионера којем иначе припада око 8.000 најстаријих житеља. Редовним издвајањем од један до четири одсто месечних примања, пензионери обезбеђују могућност да узму бескаматне позајмице од 8.000 динара.

До сада је педесетак припадника трећег доба користило позајмице, а добра вест је да је од формирања Фонда исплаћена само једна посмртнина. Иначе, у овој организацији, основаној још 1937, пензионери имају бројне друге олакшице и помоћ, укључујући и набавку угља на десет месечних рата.

Процењује се да у Крушевцу има готово 30.000 пензионера. О трошку Фонда ПИО, њих 239 ће ове године ићи на рехабилитацију у бање, а у седишту Удружења, у Обилићевој 32, три пута седмично ради здравствена амбуланта. Ту су и фризерски за чије услуге треба издвојити само – 85 динара. **М. Ч.**

ЛОЗНИЦА

Пројектом до помоћи градске управе

Удружење пензионера унутрашњих послова Лознице (УПУ-ПОЛ) већ неколико година пружа финансијску и другу помоћ најугроженијим члановима. Ове године издвојено је укупно 28 чланова старијих од 70 година, који имају здравствених проблема, поједини живе и сами, а пензије су им биле ниже од просечних у 2016. години.

У циљу пружања помоћи овој категорији чланова, Удружење је израдило пројекат остваривања социјално-хуманитарних активности из области социјалне заштите за чију реализацију су била потребна и новчана средства од 109.804 динара.

– С обзиром на то да Удружење нема довољно финансијских средстава за спровођење овог пројекта, пријавили смо се на јавни конкурс града за финансирање пројеката удружења грађана – каже секретар Удружења Зоран Симанић.

Градска управа града Лознице подржала је тај пројекат и одобрила средства у висини од 80.000 динара, а остатак потребне своте финансирали су из сопствених извора. **З. С.**

Успомена из Румуније

КИКИНДА

Дружење у Темишвару на Дан Европе

Сарадња чланова Удружења пензионера кикиндске општине и Асоцијације сениора у Темишвару траје и унапређује се годинама. Кикинджани су четврти пут боравили у гостима код вршњака у Румунији управо 9. маја, на Дан Европе. Њих 53 имало је прилику да разгледа Темишвар и с брода којим су пловили Бегејом.

Овом догађају претходила је посета темишварском Геронтолошком центру, где су са домаћинима приредили културно-забавни програм за кориснике ове установе. Хор, фолклор, група певача, вокални и инструментални солисти кикиндске „Сунчане јесени“ приредили су једносатни концерт, а толико је трајао и наступ домаћина.

На заједничком обеду размењене су здравице и поклони. Пензионери из Темишвара узвратиће Кикинджанима дружење традиционално на Данима лудаје, у октобру. **С. З.**

МЛАДЕНОВАЦ

Угостили Сурчинце

Пензионери Младеновца угостили су средином маја колеге из сурчинског Удружења пензионера. Младеновчани су госте, који су претходно обишли Авалу и Космај, дочекали у бањи Селтерс. Заједно су обишли бању, а затим су дружење наставили уз музику и ручак. Око 130 пензионера из оба удружења дружило се и почетком маја у Сурчину, а ове посете би, како кажу, требало да постану традиционалне. **Г. Ј.**

БЕОГРАД

Концерт духовне музике посвећен жртвама Великог рата

Хор сениора АКУД „Лола“ одржао је средином маја концерт духовне музике у цркви Светог Ђорђа на Бановом брду у Београду. Под диригентском палицом мр Милована Панчића, солиста је био Ненад Ненић, баритон, а током једночасовног програма посвећеног жртвама Великог рата публика је имала прилику да ужива у фантастичном извођењу духовне музике на коме би могли да им позавиде и професионални хорови.

В. А.

ЛОЗНИЦА

Првомајско дружење

И ове године Градска организација инвалида рада Лознице организовала је традиционални сусрет организација инвалида рада и сродних удружења из више градова и општина Србије и Републике Српске (Шид, Нова Пазова, Стара Пазова, Љубовија, Богатић, Обреновац, Крупањ, Врбас, Бања Ковиљача, Бијељина и домаћин Лозница).

Гости су посетили манастир Тронушу, Тршић и Бању Ковиљачу, а поздравио их је председник ГОИР Лозница Милоје Николић. Он је нагласио значај оваквих сусрета у свакодневној комуникацији и размени искустава у раду. Такође је истакао и значајну подршку Градске управе Лознице у раду организације. Сви гости су понели лепе утиске из Лознице уз обећање да ће на првомајски уранак доћи и следеће године, каже Петар Поповић, секретар ГОИР Лозница.

П. П.

БЕОГРАД

Сређивање дворишта у дому „Карабурма“

У дому „Карабурма“, који ради у оквиру Установе Геронтолошки центар Београд, 11. маја организована је велика акција сређивања дворишта. Акцију су подржали менаџер и запослени компаније „Nielsen“, водеће мултинационалне организације на тржишту за маркетиншка истраживања, чланови клуба пензионера „Палилула“ и „Стари град“, станари домова „Стационар“, „Бежанијска коса“ и „Вождовац“, као и станари и запослени домаћина.

Вредни волонтери фарбали су клупе, жардињере, бандере, бетонске канте за отпатке, сређивали баште и садили цвеће испред дворишних гарсоњера.

Догађај су подржали и поздравили челни људи општине Палилула, управници свих домова, као и директорка УГЦБ, Сузана Мишић.

Г. О.

СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ

Клуб брине о најстаријима

Клуб пензионера „Братство-јединство“ из Сремских Карловаца обезбеђује низ погодности за своје чланове у виду набавке огрева, хране, плаћања излета, лекарских прегледа. Недавно су обезбедили и погодности за боравак у бањама и лечилиштима.

Сви заинтересовани пензионери тог клуба могу са последњим чеком од пензије отићи у просторије клуба, Доситеја Обрадовића 32, и поднети захтев за пензионерску картицу која им обезбеђује низ попушта приликом куповине, као и ниже цене боравка и лечења у бањама.

Г. О.

НА КОНКУРС ЗА ДРАГАНОВУ НАГРАДУ ПРИЈАВИЛА СЕ 192 АУТОРА

Проглашени победници

У организацији Удружења „Снага пријатељства“ – Amity и Библиотеке града Београда 29. маја одржано је путописно вече старијих „Шетња кроз време“. Током путописне вечери додељене су „Драганове награде 2017“ за најбоље путописе старијих,

промовисани су аутори и публикација „Шетња кроз време“. У публикацији која излази трећу годину заредом,

представљено је овогодишњих 15 награђених и 15 похваљених радова. Ово је била прва од четири путописне вечери које ће бити одржане и у Новом Саду, Нишу и Крагујевцу. Циљ Конкурса „Драганова награда“ јесте да подржи активно старење, тј. да допринесе стварању окружења у коме ће старији – њихове мисли, емоције, знање и животна искуства – бити поштовани на начин на који то уистину заслужују. Промовишући њихове путописне приче и песме, желимо да створимо простор за размену искустава, успомена и порука, у коме ће старији имати прилику да буду и остану активни, да чују једни друге и да их друштво чује. Јер, „нису битне године вашег живота, битно је какав живот живите у годинама које имате.“

Конкурс за „Драганову награду“ основан је у знак сећања на Драгана Куку, оца суоснивача ове награде, Бебе Кука. Треће године од оснивања пристигли су радови 192 аутора из 67 градова/општина широм Србије и шест земаља из окружења. Најмлађи аутор има 60, а најстарији 92 године и веома су разноликих занимања – почев од до-

Нада Сатарих, десно, са сарадницима (Удружење „Снага пријатељства“ – Amity)

маћица, занатлија, службеника, просветних радника, уметника, адвоката, инжењера...

Доносимо списак награђених аутора.

Категорија: Најбоља женска путописна прича – оцењивано 39 радова

I награда: Јелена Лопушина, „Парк српске хероине“, Земун

II награда: Биљана Бенић, „Љубљана, Блед и Бохињ или прича о пријатељству“, Апатин

III награда: Љубица Жикић, „Путем вина и сећања“, Крагујевац

Категорија: Најбоља мушка путописна прича – оцењивано 25 радова

I награда: Александар Дамјановић, „Земља изузетних природних лепота – Норвешка“, Нови Сад

II награда: Бранислав Бане Доцин, „Парче неба“, Пожаревац

III награда: Витомир Ћурчин, „Сусрет у Верони“, Зрењанин

Категорија: Најбоља прича о путовању по Србији – оцењиван 31 рад

I награда: Димитрије Јаничић, „Улични туриста или шетња кроз прошлост“, Београд

II награда: Томислав Милковић, „Долином Пчиње“, Гроцка

III награда: Радован Вучић Саковић, „Зарастоше стазе наше“, Крагујевац

Категорија: Најбоља прича о путовању у иностранство – оцењивано 55 радова

I награда: Злата Ракић, „У земљи Џингис Кана и дивљих коња“, Нови Сад

II награда: Љиљана Пантелић Новаковић, „Молитва на језеру Ладога“, Београд

III награда: Миомир Павловић, „Тахићанска чорба“, Ниш

Категорија: Најбоља путописна песма – оцењивано 39 радова

I награда: Љубомир О. Вујовић, „Хиландар“, Београд

II награда: Бранислав М. Вуковић, „Грданов гроб“, Беране, Црна Гора

III награда: Дане Полић, „Путовање у младост“, Ваљево. **Г. О.**

БАНАТСКО НОВО СЕЛО: ПУКОВНИК ПОЧЕО ДА ПИШЕ У ПЕНЗИЈИ

Никад није касно

Морнарички официр Петар Дукић, пуковник ратне морнарице бивше СФРЈ, почео је да пише књиге так по пензионисању. За време службовања, променивши 12 насеља у којима је становао, није ни помишљао на литерарно представљање својих догодовштина и успомена на личности са којима је стасавао и доживео лепе али и непријатне тренутке. Из њега је избила бујица утисака, пресудно подстакнута ратним страхотама 1992. распадом вољене Југе. Намеравао је да то изнесе у роману и тако

се отиснуо у списатељске воде, почетнички невешто. Кад је ваљано избрусио стил, своју грађу за роман почео је успешно да претаче у збирке приповедака.

Петар Дукић живи у Банатском Великом Селу, у кикиндској општини, и до сада је издао три књиге. Прву „Сузе и гарганате“ штампао је лане, у лето.

Две своје нове књиге Дукић је промовисао 9. маја ове године у Кикинди, допринесећи тако обележавању Дана победе над фашизмом. Представљању књига „Е, мој

адмирале“ и „Лала“ присуствовао је и први секретар амбасаде Руске Федерације Сергеј Лашчук.

Да никад није касно, Петар Дукић потврђује тиме што је рукопис за нову књигу прича већ саздао. У њој ће бити речи и о томе како је овај некадашњи члан коњичког клуба „Граничар“ из Новог Сада и нада државне репрезентације у јахању, доспео у ратну морнарицу, машинске струке, уместо у коњицу ЈНА.

С. Завишић

Породична пензија удовца

? И. Ј., Ниш: Пре два месеца ми је преминула мајка, која је била старосни пензионер. Отац има малу пензију и прешао би да прима њену. Која је процедура? Да ли је пре тога неопходно да завршимо оставинску расправу, пошто немамо потребе за тим? Да ли захтев ПИО фонду може да се поднесе без овог папира?

Одговор: Ваш отац може да оствари право на породичну пензију уколико има навршених 58 година живота, а за покретање поступка није потребно решење о оставинској расправи. Уз попуњен захтев

подноси се извод из матичне књиге венчаних и извод из матичне књиге умрлих. Износ породичне пензије за једног члана породице се одређује у висини 70 одсто покојникове пензије.

Хранитељски стаж

? М. Г., Ниш: Пет година сам хранитељица. Да ли и где могу да упишем стаж који сам остварила на основу хранитељства?

Одговор: Лице које је закључило уговор о хранитељству има право да му се тај период призна у стаж осигурања. Стаж осигурања по основу уговора о хранитељству зависи искључиво од висине плаћеног доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, а не од временског периода трајања уговора. Стаж осигурања се рачуна тако што се износ уговорене накнаде де-

ли са најнижом основицом за плаћање доприноса која важи у моменту уплате доприноса. Упис стажа који је остварен радом по уговору о хранитељству врши Фонд. Захтев за упис стажа подноси се филијали Фонда која је надлежна према месту становања. Уз захтев треба приложити копију личне карте и доказ о престанку обављања уговорених послова.

Стаж навршен у Русији

? З. К., Београд: Пензионисани сам инвалид и имам 54 године. Радио сам око четири године са прекидима у Русији. На основу договора наше владе и Руске Федерације, интересује ме да ли имам право на повећање основице и шта ми је потребно. Поседујем стари пасош, а и податке да смо путовали у време санкција из Темишвара.

Одговор: Стаж навршен у другој држави признаје се ако осигураник поседује одговарајуће доказе о раду у тој земљи и уколико инострани орган социјалног осигурања потврди тај стаж. Спораз-

ум о социјалном осигурању са Руском Федерацијом још није почео да се примењује, јер је у току усаглашавање процедура у вези са применом споразума о социјалном осигурању.

Право на рад инвалидског пензионера

? П. П. Књажевац: Као инвалидски пензионер самосталне делатности да ли имам право да будем помоћни радник, курир у фирми, малој трговинској радњи коју отвара мој рођени брат? Не бих примао плату, само бих помагао у преподневним сатима кад настаје гужва. По старом закону је постојало правило а по новом закону не знам како иде и да ли треба да се направи неки уговор о раду да не би инспекција казнила власника и мене.

Одговор: Кориснику инвалидске пензије који се запосли или почне да обавља самостал-

ну делатност, не обуставља се аутоматски исплата инвалидске пензије, већ се он изводи на

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

поновну оцену радне способности. Кориснику се упућује позив за лекарски преглед ради поновне оцене радне способности, а у зависности од оцене органа вештачења, одлучиће се о његовом праву на инвалидску пензију. Право на инвалидску пензију престаће и обуставиће се исплата инвалидске пензије: ако се утврди да инвалидност више не постоји. Уколико се утврди да инвалидност и даље

постоји, неће престати право на инвалидску пензију и пензија ће се и даље исплаћивати, а корисник може наставити да ради.

Корисник инвалидске пензије који закључи уговор о делу или обавља привремене и повремене послове, неће се изводити на поновну оцену радне способности, нити ће му се обустављати исплата инвалидске пензије.

Самостална уплата доприноса

? М. М., Лозница: Имам 42 године, до сада нисам уплаћивала никакав стаж, а нисам запослена. Интересује ме каква је процедура за уплату стажа за себе. Који је најмањи износ и колико најмање година мора да се уплаћује да бих могла да користим пензију?

Одговор: Доприносе за пензијско и инвалидско осигурање можете самостално да уплаћујете по чл. 15 Закона о ПИО, уз напомену да се ове уплате врше месечно на основицу коју сами одаберете од 13 понуђених. Основице се усклађују на свака три месеца о чему се сами информисете на огласној табли у надлежној филијали или преко

нашег сајта (www.pio.rs). Уколико се одлучите за овај вид осигурања, потребно је да поднесете захтев надлежној филијали ПИО, а образац захтева, као и додатне информације о овом осигурању можете да погледате на нашем сајту. За остваривање права на старосну пензију потребно је најмање 15 година стажа осигурања.

Накнадна уплата стажа осигурања

? М. Ђ., Београд: Пре четири године сам отишао у инвалидску пензију. Послодавац ми није уплатио стаж за две године, а својом кривицом нисам регулисао неке уплате за пољопривредни стаж. Добио сам привремено решење по коме ми се одбија од минималне пензије 33 одсто. Да ли ћу добити коначно решење и да ли бих могао да сада уплатим стаж на основу пољопривреде? Да ли то значи да пензија може и да се смањи?

Одговор: Уколико осигураник није измирио дуг по основу неуплаћених доприноса пре подношења захтева за пензију, у току поступка остваривања права обрачунава се укупан износ дуга, а осигураник се позива да се изјасни о начину измирења обавеза. С обзиром на то да се у решењу о остваривању права на пензију наводи начин измирења дуга по основу неуплаћених доприноса и да се исплата пензије врши по донетом

решењу, није могуће накнадно мењати начин уплате. Када се измири целокупан дуг, доноси се друго решење којим се утврђује нов износ пензије. Коначно решење о остваривању права на пензију Фонд доноси када се отклоне сви разлози привремености решења, а како имате још две године за које послодавац није уплатио доприносе, решење ће бити привремено и након што измирите дуг по основу пољопривредне делатности.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВЧИЋ	ВРСТА БИЈКЕ	ПУНЕ ЕМОЦИЈА	ПРОПАГАНДНИ ЛИСТИЋ	АМЕРИЧКА КЊИЖЕВНИЦА	СТАРОГРЧКА БОГИЊА	ИМЕ КЊИЖЕВНИЦЕ КРИСТИ	ОЗНАКА ЗА КОТОР
ЈЕДАН ВЕЛИКИ ИНСЕКТ							
ИМЕ МОРЕПЛОВЦА ВЕСЛУЧИЈА							
ГОТСКО ПИСМО							ВРСТА ВРБЕ
ПРЕСИПАТИ ТЕЧНОСТ ИЗ БУРЕТА							
ЖИВОТИЊСКИ УРЛИК					АВЕНИЈА (СКР.) НЕМАЧКИ ПРЕДЛОГ		
28. И 3. СЛОВО			ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА ВЕШТА ВАРКА			ПРВО СЛОВО ИЗВРШНИ КОМИТЕТ	
ИМЕ ГЛУМЦА КВИНА							ПЛЕМЕНИТИ МЕТАЛ
ФРАНЦ. ПИСАЦ, ЖИЛ					КИЛОПОНД (СКР.) ДРУГО, ИНО		
ОЗНАКА ЗА ИСТОК		ПИСАЦ, ВИКТОР НАПУСТИТИ				ОЗНАКА ЗА ЛИТАР ИМЕ ПЕВ. ПРАВО	
ЗАВРШНИ УДАРАЦ У БОКСУ				БАЊА У БЕЛГИЈИ ЗЛА, НЕВАЉАЛА			
ПРВАК, ШАМПИОН			СИЛОМ УЗЕТ ЈЕДНО НАРЕЧЈЕ				
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	УМИЛНО ГОВОРИТИ ПРЕБИВАЊЕ						
ТРГОВАЦ НА МАЛО							
НА ОВАЈ НАЧИН						ОЗНАКА АУСТРИЈЕ САКРИВАТИ	
ФРАНЦ. ГЛУМИЦА, ЕМАНУЕЛА					СИМБОЛ КАЛИЈУМА КУХИЊСКИ ПРИБОР		ОЗНАКА ЗА ТОНУ
КОЊИ У ПЕСМИ				АРТУР ОДМИЛА ЖЕНСКО ИМЕ			
ШАЛЕ, АНЕГДОТЕ							ИНДУСТРИЈА ТЕПИХА (СКР.)
ПРВО СЛОВО		ПОРОДИЦА ГРАДИТ. ВИОЛИНА РЕОМИР					
СИМБОЛ ЗА КРИПТОН			ТУЖИТЕЉ СОКРАТА				

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

N	1	2	3	4	5	6	7	8
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								

У овој укрштеници сами уписујете црна поља. Њихов број назначен је у заградама.

ВОДОРАВНО: 1. Врста кратке пушке (мн.) (0), 2. Велика жега, спарина (1), 3. Журналисти (0), 4. Опстајати (1), 5. Рударски град у Истри – Река у Индији и Пакистану (1) 6. Хемијски симбол за алуминијум – Шав на женској чарапи – Ознака за обим (2), 7. Покрајина у Канади (1) 8. Избачај лопте напред у фудбалу – Прадавни становници Средње Италије (1), 9. Ознака за алт – Порез, дажбина (2), 10. Хемијски симбол за натријум – Ознака за Руму – Аероклуб (скр.) (2), 11. Златни предмети (0), 12. Шиваћи прибор – Странаца (скр.) (1), 13. Вокатив (скр.) – Начин писања (1), 14. Име песника Шантића – Хемијски симбол за кисеоник..

УСПРАВНО: 1. Назив за противнапад (0), 2. Неморално – Једна звезда (1), 3. Врста малог гуштера издуженог тела – Бодља на грани – Карике на ланцу (2), 4. Женско име – Град и покрајина у Грчкој – Ознака за карат (2), 5. Узвишени подијум, трибина – Цинцар – Иницијали писца Сремца (2), 6. Терати неки инат – Једнака, истоветна (1), 7. Место у Словенији – Справа за мерење углова (мн.) (2), 8. Ознака Италије – Ознака имагинарне јединице – Прва нота солмизације – Десето слово ћирилице – Мушко име (4).

АНАГРАМ

СРЕЋНА ЖЕНА БИ....

...волела да слуша како пева Екстра Нена.

РЕШЕЊА-СКАНДИНАВКА: јеленак, Америко, готика, отакати, пика, ав, чв, ја, а, Ентони, Верн, кп, и, ето, л, нон, Спа, ас, отет, тентат, бакалин, овако, а, Рива, к, ати, Арт, вицевн, а, Аматн, кр, Анит. БЕЛА УКРШТЕНИЦА: карабини, омарина, новинари, трајати, Раша, Инд, Ал, нат, о, Онтарио, фор, Оска, а, намет, на, ру, ак, златнина, игла, стр, вок, стил, флекса, о. АНАГРАМ: Снежана Берич.

Да ли сте знали ...

– да је београдски Храм Светог

Саве један од највећих православних храмова на свету? Храм се градио искључиво од добровољних прилога и мада још није потпуно

завршен, један је од најпознатијих симбола Београда. Укупна висина Храма је 82 метра, са куполом висине 70 метара и позлаћеним крстом од 12 метара, а уз то присутно је још 18 позлаћених крстова и 49 звона различитих величина.

– да је данашња Сремска Митровица, а некадашњи Сирмијум, врхунац развоја доживела у трећем веку када је имала статус једне од четири престонице позног Римског царства?

– да је Делиблатска пешчара највећа континентална пешчара Европе?

Ова пространа област површине од око 300 километара квадратних, специјални резерват природе, простире се у четири општине: Ковин, Алибунар, Бела Црква и Вршац.

– да је Србија након Русије највећи произвођач малина на свету? На око 15.000 хектара Србија гаји око трећину свих малина које се произведу у свету.

– да вампир, назив за бесмртно биће

надљудских способности, кога је, између осталих, на филмском платну брилијантно отелотворио Гери Олдман у режији Френсиса Форда Кополе, потиче од српске речи која је општеприхваћена у свим светским језицима? Вампир је биће из митова и легенди словенских народа, посебно оних са простора Балкана и Украјине.

– да је руски пуковник Николај Рајевски, за кога се сматрало да је Толстојев рођак, а који је инспирисао Толстоја да створи лик грофа Вронског из култног романа Ана Карењина, погинуо бранећи Србију од Турака близу српског села Горњи Адровац?

– да се на четврту годишњицу почетка Првог светског рата, 28. јула 1918. године, по налогу тадашњег америчког председника Вудроа Вилсона, српска застава завијорила на Белој кући и свим јавним и државним зградама у САД? Овај јединствени догађај остао је забележен као незабораван чин америчког председника Вилсона према Србији која је у Великом рату поднела највећу жртву – изгубила је 28 одсто становништва.

Афоризми

Не жури ка циљу. Тамо је крај.

Живот је биљка без гарантног листа.

Ако желиш неког прећи, буди први, а не трећи.

Ко би да живи од речи, гозбе се мора одрећи.

Аплаудирати, значи тапкати у месту.

Колевка љубоморе је – љубав.

Живот нема цену. Зато га и не ценимо.

Ко зна да уцени, њему је све у цени.

Стево Бздилик

Молим за реч

Пензионерима је најдражи селфи два пута месечно, с поштаром.

Млади су постали зависници. Од дедине пензије.

Телевизија мисли на пензионере. Стално репризира „Бољи живот“ и „Срећне људе“.

Жена ми је змај. Јуче је у својој ташни успела да пронађе мобилни за мање од пола сата.

Пензионери су све неповерљивији. Не купују хлеб док не испипкају све векне у самопослужи.

Има пензионера који се надају да ће им после „трећег доба“ поново доћи оно прво.

Пензионери таман реше да лажују своју пензију, кад оно неко им је ресетовао.

Дејан Патаковић

Лековите мисли

Да би постао сатиричар морао је да оде код оштрача да му наоштри –језик!

Непознат сам у Србији. Радим као – културни радник.

Плива само леђним стилем јер је увек имао – залеђину!

У праву сте, али то уопште нећу да узмем у обзир.

Душан Старчевић

На рате

Смркло му се. Зна да ће сутра све бити обелодањено.

Боље камен спотицања него камен о врату.

Како сејемо, тако смо и расејани.

Некоме ће тек на крају тунела да се смркне пред очима.

Лакше је наћи детелину са четири листа, него добру ташту.

Да није баба и жаба, никада не бисмо сумирали резултате.

Не узимајте зло за готово. Може и на рате.

Млади раније завршавају школе. Купују дипломе унапред.

Станари су сачували зграду. Од себе самих!

Зоран Богдановић

Лавиринт

Не знам шта ћу са празним џеповима. Имате ли ви неку идеју?

Сваком према заслуги. Његова кћи је на Јејлу, моја на казану.

Прањем новца опере се свачији прљав образ.

Знамо одавно где је брава. Али где се затурио кључ?

Имам посла преко главе, рече фантомка.

И у лавиринту наш правац је велика енигма.

Радивоје Јефтић Јенки

Измишљотине

Прича се да смо небески народ, али сумњам да смо баш ми пали с Марса!

И добро дело, учињено под присилом, није наше.

Слободно мишљење једног бунтовника вредније је од ласкања милиона поданика.

Ако вам у себи није добро, иселите се!

Хероји могу бити песници; песници морају бити хероји.

Ослушкујем глас разума. И он много мутира!

Радмило Мићковић